

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

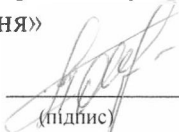
КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО ТА ПОДАТКОВОГО ПРАВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: Державно-приватне партнерство як механізм ефективного
управління державною власністю**

обувача вищої освіти II рівня, II курсу, ПМУ-23-1 групи,
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

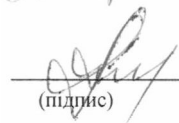
освітньо-професійна програма «Публічне управління фінансовою діяльністю держави та органів
державного самоврядування»

(підпис)

Гапоненко Артем Олегович
(прізвище, ім'я, по батькові)

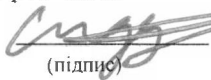
науковий керівник

(підпис)

Глух Марина Василівна, к.ю.н., професор
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

керівник освітньо-професійної
програми

(підпис)

Сидоренко Олексій Миколайович, к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

опущено до захисту за рішенням кафедри фінансового та податкового права
протокол від «09» січня 2025 р. № 8.

відувач кафедри

(підпис)

Глух Марина Василівна, к.ю.н., професор
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Ірпінь – 2025

Реєстрація № 11 27.01.2025г. [підпис]
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 07.01.2025г.
(до захисту, на доопрацювання) (дата) [підпис]

Результат захисту вирішено 13.02.2025г. [підпис]
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: [підпис]
(підпис)

О.Г. Михайлова
(ініціали, прізвище)

Члени комісії: [підпис]
(підпис)

М.В. Глух
(ініціали, прізвище)

[підпис]
(підпис)

О.А. Долгий
(ініціали, прізвище)

[підпис]
(підпис)

А.В. Гарбінська
(ініціали, прізвище)

ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	10		1. <i>[Signature]</i> 2. <i>[Signature]</i> 3. <i>[Signature]</i> 4. <i>[Signature]</i> 5. <i>[Signature]</i>
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
5. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	10		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	50		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	95		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
95	A	Відмінно	13.02.2024	1. <i>[Signature]</i> 2. <i>[Signature]</i> 3. <i>[Signature]</i> 4. <i>[Signature]</i> 5. <i>[Signature]</i>

АНОТАЦІЯ

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК МЕХАНІЗМ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ

Метою кваліфікаційної роботи є визначення теоретичних і практичних засад удосконалення механізмів державно-приватного партнерства для ефективного управління державною власністю в Україні. Для досягнення мети дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи: аналіз інформації для систематизації теоретичних підходів, порівняння для оцінки зарубіжного досвіду, аналізу ефективності реалізованих проектів в Україні, експертне оцінювання для ідентифікації недоліків та визначення перспектив розвитку державно-приватного партнерства.

Відповідно до поставленої мети були визначені основні завдання:

- розкриття сутності та ролі державно-приватного партнерства у системі управління державною власністю;
- аналіз основних підходів до дослідження державно-приватного партнерства на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- оцінка сучасного стану впровадження державно-приватного партнерства в Україні;
- виявлення факторів, що впливають на успішність проектів державно-приватного партнерства;
- розробка рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правової бази та практик взаємодії держави і приватного сектору.

Об'єктом дослідження є державно-приватне партнерство в Україні.

Предметом виступають форми та організаційно-економічні аспекти державно-приватного партнерства в Україні.

За результатами дослідження сформульовано поняття державно-приватного партнерства, визначено моделі державно-приватного партнерства, що використовуються в Україні та інших країнах, методи та принципи впровадження державно-приватного партнерства, ролі суб'єктів та об'єктів державно-приватного партнерства, оцінку стану державно-приватного партнерства та пропозиції по його впровадженню.

Одержані результати можуть слугувати підґрунтям для оптимізації процесів взаємодії між державою та приватними партнерами. Визначено перспективи розвитку державно-приватного партнерства в Україні.

Кваліфікаційна робота містить 45 сторінок, список використаних джерел з 25 найменувань.

Ключові слова: внутрішній фінансовий контроль, внутрішній аудит, підрозділ внутрішнього аудиту, фінансовий контроль.

Рік виконання кваліфікаційної роботи 2025 р.

Рік захисту роботи 2025 р.

ANNOTATION

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A MECHANISM FOR EFFECTIVE STATE PROPERTY MANAGEMENT

The *purpose* of this qualification work is to determine the theoretical and practical foundations for improving public-private partnership mechanisms to ensure effective management of state property in Ukraine. To achieve the research objective, general scientific and specialized methods were used: information analysis to systematize theoretical approaches, comparison to evaluate international experience, analysis of the effectiveness of implemented projects in Ukraine, and expert evaluation to identify shortcomings and determine the prospects for public-private partnership development.

In line with the research objective, the following main tasks were outlined:

- Unveil the essence and role of public-private partnership in the system of state property management;
- Analyze the main approaches to studying public-private partnership based on national and international experience;
- Assess the current state of public-private partnership implementation in Ukraine;
- Identify factors affecting the success of public-private partnership projects;
- Develop recommendations to improve the regulatory framework and practices of interaction between the state and the private sector.

The object of the study is public-private partnership in Ukraine.

The subject of the study is the forms and organizational-economic aspects of public-private partnership in Ukraine.

Based on the research results, the concept of public-private partnership was formulated, the public-private partnership models used in Ukraine and other countries were identified, and the methods and principles for implementing public-private partnership were determined. The roles of public-private partnership participants and objects, the state of public-private partnership, and proposals for its development were also analyzed.

The obtained results can serve as a foundation for optimizing interaction processes between the state and private partners. The prospects for public-private partnership development in Ukraine were identified.

The qualification work contains 45 pages and a list of 25 references.

Keywords: Public-private partnership, methodology, concession, concessionaire, contract, property, project.

Year of completion of the qualification work is: 2025.

Year of thesis defense: 2025.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЯК МЕХАНІЗМУ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ	8
1.1. Поняття, сутність та роль державно-приватного партнерства у системі управління державною власністю	8
1.2. Основні теоретичні підходи до дослідження державно-приватного партнерства: вітчизняний та зарубіжний досвід.....	10
1.3. Методологічні основи аналізу ефективності державно-приватного партнерства у сфері управління державною власністю	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПРАКТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	16
2.1. Оцінка сучасного стану та досвіду реалізації проектів державно-приватного партнерства в Україні	16
2.2. Переваги та недоліки застосування державно-приватного партнерства у сфері управління державною власністю	29
2.3. Аналіз головних факторів успішності проектів державно-приватного партнерства в Україні	35
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА	38
3.1. Перспективи розвитку державно-приватного партнерства у сфері управління державною власністю в Україні	38
3.2. Пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правової бази для підвищення ефективності державно-приватного партнерства	42
3.3. Рекомендації для оптимізації процесів взаємодії між державою та приватними партнерами	45
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
<i>Додаток 1</i>	53
<i>Додаток 2</i>	54
<i>Додаток 3</i>	55

ВСТУП

Актуальність теми дослідження обумовлена необхідністю підвищення ефективності управління державною власністю через впровадження сучасних механізмів взаємодії між державою та приватними партнерами. Державно-приватне партнерство (далі -ДПП) виступає важливим інструментом у залученні інвестицій, модернізації інфраструктури та забезпеченні якісного надання суспільно значущих послуг. У контексті України, де питання раціонального використання державних ресурсів є нагальним, використання механізмів ДПП сприяє вирішенню таких проблем, як нестача фінансових ресурсів, застарілість інфраструктури та низька ефективність управління державною власністю.

Стан і ступінь дослідження проблеми свідчать про актуальність питання адаптації міжнародного досвіду ДПП в національне законодавство та має практичний інтерес, зокрема, в частині аналізу ризиків та шляхів мінімізації перешкод у реалізації проектів державно-приватного партнерства.

Метою дослідження є визначення теоретичних і практичних засад удосконалення механізмів ДПП для ефективного управління державною власністю в Україні.

Завдання дослідження включають: розкриття сутності та ролі ДПП у системі управління державною власністю, аналіз основних підходів до дослідження ДПП на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду, оцінку сучасного стану впровадження ДПП в Україні, виявлення факторів, що впливають на успішність проектів ДПП, розробку рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правової бази та практик взаємодії держави і приватного сектору.

Об'єктом дослідження є ДПП. Предметом дослідження виступають форми та організаційно-економічні аспекти ДПП в Україні.

Для досягнення мети дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи: аналіз інформації для систематизації теоретичних підходів, порівняння для оцінки зарубіжного досвіду, аналізу ефективності реалізованих проектів в Україні, експертне оцінювання для ідентифікації недоліків та визначення перспектив розвитку ДПП.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЯК МЕХАНІЗМУ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ

1.1. Поняття, сутність та роль державно-приватного партнерства у системі управління державною власністю

ДПП є однією з найважливіших і найефективніших форм співпраці між державними органами та приватними компаніями, спрямованих на досягнення спільних цілей через використання ресурсів і технологій, доступних для кожної зі сторін. У системі управління державною власністю ДПП розглядається як інструмент для оптимізації використання державних ресурсів і активів, зокрема через залучення приватних інвестицій та інновацій, що дозволяє поліпшити функціонування економічних і соціальних інститутів на національному та регіональному рівнях.

ДПП на договірних умовах визначає довгострокову співпрацю між державними органами та приватними підприємствами, спрямовану на реалізацію проектів, які зазвичай мають соціально-економічне значення, з обопільною вигодою для обох сторін. У цьому контексті державні органи надають земельні ділянки, інфраструктуру або інші ресурси, а приватні партнери – фінансування, технології та управлінські рішення.

Сутність ДПП у сфері управління державною власністю полягає в поєднанні інтересів держави та приватного сектора з метою забезпечення економічного зростання, підвищення ефективності використання державних активів та досягнення соціально значущих результатів. ДПП дозволяє знизити фінансові ризики, покращити якість наданих послуг і оптимізувати управлінські процеси через взаємодію різних суб'єктів господарювання. У рамках такого партнерства держава може передати приватному партнеру управління певними активами чи ресурсами, що дозволяє не лише забезпечити розвиток

інфраструктури, а й значною мірою знизити витрати та підвищити конкурентоспроможність певних секторів економіки.

Одним із головних факторів ефективності ДПП в управлінні державною власністю є правильний вибір форм і механізмів співпраці між державними органами та приватними компаніями. Важливим є також визначення умов, за яких державний і приватний сектори будуть працювати разом та забезпечуючи досягнення загальних цілей. У цьому контексті необхідно враховувати соціальні, економічні та правові фактори, а також специфіку кожного проекту, оскільки для різних галузей та сфер застосування ДПП можуть бути використані різні моделі та підходи.

У світовій практиці ДПП набуло широкого розвитку протягом останніх кількох десятиліть. Для багатьох країн, що стикаються з обмеженістю ресурсів для фінансування великих інфраструктурних проектів, ДПП стало важливим інструментом для вирішення проблем розвитку. В Україні в довоєнний період також спостерігалась тенденція до активного застосування механізмів ДПП, зокрема, у таких сферах, як енергетика, транспорт, соціальна інфраструктура, охорона здоров'я та інші важливі сектори економіки.

Роль ДПП в управлінні державною власністю полягає в здатності цього механізму значно підвищити ефективність використання державних активів, забезпечити сталий розвиток економічних процесів та поліпшити інфраструктуру країни. Залучення приватних інвестицій сприяє модернізації державної власності, розвитку нових технологій, а також створенню нових робочих місць, що безпосередньо впливає на рівень життя громадян та економічне становище держави. Також, такі партнерства можуть бути корисними для оптимізації державних витрат, зниження адміністративних витрат та досягнення більш високої якості послуг для населення.

Важливо зазначити, що в контексті ефективного управління державною власністю не обмежується лише питаннями фінансових вкладень та модернізації інфраструктури. Важливим елементом є також правове регулювання та створення сприятливого інвестиційного клімату. Роль законодавчих ініціатив,

норм і правил, що регулюють відносини між державними органами та приватними компаніями, має велике значення для забезпечення стабільності та надійності таких партнерств. Це включає в себе розробку та вдосконалення нормативно-правових актів, що регулюють інвестиційну діяльність у сфері ДПП, а також заходи, спрямовані на захист прав усіх учасників цього процесу.

1.2. Основні теоретичні підходи до дослідження державно-приватного партнерства: вітчизняний та зарубіжний досвід

Дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців, економістів в більшості зосереджені на розгляді принципів діалектичної логіки та методах аналізу, що дозволяють обґрунтувати актуальність ДПП для соціально-економічного прогресу України; порівняльному аналізі і структурній класифікації універсальних підходів для гармонізації взаємодії між державою та приватним сектором; алгоритмах реалізації ДПП; реалізації екологічної безпеки, використовуючи комплексний підхід до аналізу екологічних проблем, які можуть бути вирішені шляхом взаємодії державного та приватного секторів; нових механізмах для регулювання співпраці у сфері безпеки тощо [24].

Аналізуючи практичний аспект успішних міжнародних проектів ДПП, можна виокремити кілька прикладів, що можуть слугувати прикладом для України. Один із таких прикладів – це проекти, реалізовані у Великобританії. Британські автомобільні магістралі, побудовані за принципами ДПП, стали прикладом того, як партнерство між урядом та приватними компаніями може призвести до ефективного і швидкого виконання інфраструктурних проектів. Система «Public-Private Partnerships», що діє в Британії, забезпечує не тільки фінансування будівництва, але й довгострокову експлуатацію та обслуговування інфраструктури, що гарантує постійне вдосконалення та належний рівень безпеки [23].

Прикладом є проекти ДПП у Франції, де велику увагу приділяють енергетичним ініціативам, зокрема відновлювальним джерелам енергії. Приватний сектор активно залучається до розвитку вітрової та сонячної

енергетики, а також модернізації національної енергетичної інфраструктури. Проекти, які передбачають співпрацю між державою та приватними компаніями в енергетичному секторі, допомогли Франції не лише знизити вартість енергетичних ресурсів для споживачів, але й зробити енергетичну інфраструктуру більш екологічною та стійкою до зовнішніх економічних впливів.

Іншим прикладом є досвід Канади, де ДПП активно використовуються у сферах охорони здоров'я та освіти. Канадські провінції та федеральний уряд успішно реалізують проекти, пов'язані з будівництвом та модернізацією лікарень, шкіл і університетів. Завдяки цьому модель ДПП стала важливим інструментом у розвитку інфраструктури соціальної сфери. При цьому держава бере на себе основні функції регулювання та контролю за дотриманням соціальних стандартів, а приватний сектор надає необхідні фінансові ресурси для реалізації проектів [25].

Проекти ДПП у Нідерландах є ще одним чудовим прикладом успішного застосування цієї моделі. У Нідерландах велику увагу приділяють забезпеченню доступу громадян до основних послуг через публічно-приватне партнерство. Наприклад, модернізація системи водопостачання та водовідведення була успішно реалізована за допомогою державно-приватних партнерств, що дозволило не тільки підвищити якість надання цих послуг, але й забезпечити стабільне фінансування таких проектів на довгострокову перспективу.

Міжнародний досвід став поштовхом до розвитку відновлювальних джерел енергії в Україні. Завдяки практиці таких країн, як Німеччина та Франція, в Україні було реалізовано низку проектів у сфері сонячної та вітрової енергетики. Міжнародні інвестиції дозволили побудувати нові електростанції, що сприяло енергетичній незалежності країни та зменшенню викидів CO₂.

Ще один важливий аспект впливу міжнародного досвіду на українську практику ДПП – це соціальні програми. Залучення приватного сектору до розвитку інфраструктури в освіті та охороні здоров'я дозволило Україні реалізувати кілька великих проектів, таких як будівництво сучасних лікарень та

шкіл за участю приватних інвесторів. Відповідно до світового досвіду, такі проекти дозволяють значно підвищити якість послуг для громадян, а також створюють нові робочі місця та покращують загальний соціально-економічний стан регіонів. Проте, в Україні цей процес зустрічає певні труднощі, зокрема через неповне виконання обов'язків з боку деяких приватних партнерів та відсутність належного контролю з боку державних органів.

Враховуючи ці фактори, можна стверджувати, що міжнародний досвід має позитивний вплив на практику ДПП в Україні. Для успішної реалізації проектів важливо враховувати економічну, політичну, безпекову ситуацію в Україні та розробити ефективні механізми як започаткування проектів ДПП, так і контролю на всіх етапах їх реалізації.

1.3. Методологічні основи аналізу ефективності державно-приватного партнерства у сфері управління державною власністю

Для початку важливо розуміти, що ефективність управління державною власністю в умовах ДПП включає в себе не лише економічні показники, але й соціально-економічні, правові та інституційні фактори. Для цього необхідно використовувати комплексний підхід, що поєднує різноманітні методи аналізу, які дають можливість не лише оцінити фінансові результати від реалізації проектів, а й врахувати інші аспекти, такі як соціальна згуртованість, екологічні наслідки, рівень довіри між партнерами та їх взаємодія у правовому полі.

Одним з найважливіших елементів методології є вибір конкретних інструментів для вимірювання ефективності. Зокрема, використання критеріїв економічної ефективності, таких як рентабельність інвестицій, рівень окупності проекту, час до досягнення фінансового балансу є обов'язковими. Водночас, для аналізу соціально-економічної ефективності важливо звертати увагу на вплив проектів ДПП на соціальний розвиток, створення робочих місць, покращення якості життя населення, рівень доступу до соціальних послуг та інші фактори, що безпосередньо відображають благополуччя громадян.

Методологія також передбачає використання різних підходів до оцінки ризиків, пов'язаних із впровадженням проектів ДПП, зокрема фінансових, юридичних, політичних та управлінських ризиків. Це особливо важливо в умовах невизначеності, оскільки ефективність управління державною власністю може суттєво змінюватися залежно від економічної ситуації, політичних змін або змін в нормативно-правовому середовищі [26].

Також, значну роль у методології займає правовий аналіз, аналіз ефективності управління державною власністю в рамках ДПП через призму інституційного аналізу. У цьому контексті важливо досліджувати, як існуючі інститути, органи влади та державні установи взаємодіють із приватними компаніями, яким чином вони формують політику, регулюють ринки, здійснюють моніторинг і контроль за реалізацією проектів. Це дає змогу оцінити інституційну спроможність і її вплив на результати проектів, а також виявити можливі слабкі місця в управлінні та необхідність інституційних реформ.

Аналіз ефективності ДПП також передбачає вивчення таких факторів, як механізми фінансування проектів. Врахування різних джерел фінансування – від державного бюджету до приватних інвестицій, а також аналіз ефективності цих джерел в умовах ДПП – є важливими елементами, які допомагають визначити найкращі стратегії для забезпечення фінансової стабільності та реалізації проектів [27].

Ще одним важливим компонентом є застосування методів порівняльного аналізу ефективності різних моделей ДПП, що дозволяє вибрати найбільш підходящий механізм для управління державною власністю в кожному конкретному випадку. Порівняння різних моделей партнерства дозволяє визначити, які з них сприяють більш ефективному використанню державних ресурсів, зменшують витрати та ризики, забезпечують оптимальний розподіл вигод і витрат серед партнерів.

Не менш важливим є аналіз результативності впровадження проектів ДПП за допомогою методів оцінки результативності, таких як методи ефективності витрат (Cost-Effectiveness Analysis), оцінка вартості життя (Cost-Benefit Analysis)

та інші підходи. Ці методи дозволяють систематично оцінювати досягнуті результати від реалізації проектів у порівнянні з витратами, що були понесені на їх здійснення, і дають змогу приймати обґрунтовані рішення щодо подальших кроків.

Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства» від 11 квітня 2011 р. № 384 затверджений Порядок проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства [1].

Підставою для проведення аналізу ефективності ДПП є пропозиція про здійснення ДПП, яка складається з ТЕО здійснення ДПП.

Аналіз ефективності ДПП щодо об'єктів державної власності проводиться органом виконавчої влади, до сфери управління якого належить функція управління таким майном, а щодо комунального майна – виконавчим органом місцевого самоврядування або іншим уповноваженим відповідною радою органом.

Якщо у ДПП приймають участь декілька державних чи комунальних партнерів створюється комісія з аналізу ефективності ДПП. За результатами аналізу ефективності приймається рішення про доцільність або недоцільність здійснення ДПП.

За процедурою Мінекономіки, як спеціально уповноважений орган, надсилає документи для розгляду та аналізу Мінфіну, Мінекології, Антимонопольному комітету та Фонду державного майна. За результатами розгляду ці уповноважені органи надсилають пропозиції до Мінекономіки з обґрунтуванням позиції щодо доцільності або недоцільності здійснення ДПП.

Висновок за результатами аналізу ефективності здійснення ДПП має містити: інформацію про проект; інформацію про державного партнера та інших учасників (якщо такі є); аналіз вивчення попиту на ринку і наявність зацікавлених представників у реалізації такого проекту; інформацію щодо технічних вимог до об'єкта ДПП (які технології застосовуються або будуть застосовуватись); фінансові показники проекту; обґрунтування того що саме

ДПП є самим ефективним способом співпраці поміж інших варіантів; інформацію про екологічні наслідки; ризики при здійсненні ДПП і можливі шляхи їх покриття партнерами; інформація про державну підтримку; пропонувані способи визначення приватного партнера; узагальнений висновок щодо доцільності здійснення ДПП.

Оскільки важливим фактором поряд зі збереженням державного чи комунального майна є доходність проєкту Кабінетом Міністрів України затверджено постанову від 24.04.2019 № 351 «Про затвердження Методики оцінювання фінансових ризиків» [2]. До фінансових ризиків, пов'язаних з реалізацією проєктів ДПП, належить виникнення зобов'язань держави в рамках реалізації таких проєктів у разі настання ризику, що розподілений на державного партнера.

Згідно з цією методикою на етапі підготовки проєктів державно-приватного партнерства Мінфін проводить оцінку фінансових наслідків, які можуть виникнути під час здійснення державно-приватного партнерства, відповідно до Порядку проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. № 384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства»[1].

Заходами з мінімізації фінансових ризиків, пов'язаних з реалізацією проєктів ДПП, є зокрема: проведення аналізу ефективності здійснення ДПП; забезпечення ефективного управління ризиками під час виконання договору, укладеного в рамках ДПП; встановлення обмежень на зобов'язання держави у рамках проєктів ДПП; забезпечення прозорості та публічності звітності за проєктами ДПП.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ПРАКТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

2.1. Оцінка сучасного стану та досвіду реалізації проектів державно-приватного партнерства в Україні

Аналіз нормативно-правової бази для реалізації ДПП в Україні є важливою складовою процесу розвитку цієї моделі взаємодії держави та приватного сектору. Нормативно-правова база визначає правила, за якими реалізуються проекти ДПП, та визначає рамки для взаємодії між державними та приватними суб'єктами. Зокрема, важливою є оцінка законодавчих актів та ініціатив, що регулюють цю сферу, а також визначення основних напрямків розвитку законодавства, яке має на меті забезпечити ефективність і прозорість таких проектів.

Одним із головних законодавчих актів, що регулює питання ДПП в Україні, є Закон України «Про державно-приватне партнерство», який був ухвалений у 2010 році [3].

Згодом було ухвалено й ряд інших нормативних актів, що регулюють деталі реалізації проектів ДПП, зокрема, Кабінет Міністрів України розробив постанови, що уточнюють процедури та вимоги до проектів, щодо залучення приватних інвестицій, організації тендерів та конкурсів, а також моніторингу та контролю за виконанням договорів ДПП. Такі акти суттєво доповнили законодавство, конкретизуючи положення, що були визначені в основному законі.

Особливу увагу в рамках аналізу нормативно-правової бази для реалізації ДПП слід приділити розвитку законодавства в контексті потреб часу, зокрема, врахування нових викликів воєнного стану, потреб розвитку і відновлення інфраструктури, економіки та соціальних сфер.

У сучасному державному управлінні ДПП дозволяє ефективно використовувати ресурси і можливості кожної зі сторін ДПП з метою забезпечення створення необхідних умов для досягнення цілей суспільного розвитку. Це співпраця бізнесу і влади на основі договору коли бізнес за результатами ДПП отримує вигоду, а держава зберігає за собою об'єкт державної власності або набуває права на новостворений об'єкт як то школа, дорога, морський порт тощо.

Законодавством визначено чотири види договорів ДПП: концесія (передавання державного майна в тимчасове користування бізнесу), управління майном (за умови передбачених в договорі інвестиційних зобов'язань приватного партнера), спільна діяльність (взаємодія між учасниками без створення юридичної особи), інші види угод.

За даними центральних та місцевих органів виконавчої влади в Україні станом на 01.01.2024 на умовах ДПП укладено 198 договорів, з яких реалізується 22 договори (10 - концесійних договорів, 6 - договорів про спільну діяльність, 6 - інші договори), 166 договорів не реалізується (115 - не виконується, 51 - розірвані / закінчився термін дії), 10 призупинені у зв'язку зі збройною агресією російської федерації [4].

Рисунок 1

Договори, укладені на умовах ДПП, які реалізуються станом на 01.01.2024

За даними Мінекономіки, наведеними на рисунку, досвід укладання та реалізації договорів ДПП в Україні не набув поширення. При цьому лише 5% договорів призупинені у зв'язку зі збройною агресією російської федерації. Водночас майже 84 % договорів не виконуються або розірвані. Отже є інші фактори, які впливають на подальший розвиток ДПП в Україні.

Найбільш поширеними є договори концесії за якими орган виконавчої влади або місцевого самоврядування передає бізнесу права на створення об'єкта або управління об'єктом за гроші та на визначений термін. Важливо відмітити що за такими договорами бізнес бере на себе обов'язок відбудувати або створити об'єкт або управляти ним, та несе майнову відповідальність та підприємницькі ризики у випадку неуспішної реалізації проекту.

Правові, фінансові та організаційні засади реалізації проектів, що здійснюються на умовах концесії, з метою модернізації інфраструктури та підвищення якості суспільно значущих послуг визначає Закон України «Про концесію» від 03.10.2019 № 155- IX [5].

Частина договорів концесії, які за статистикою є неуспішними, були укладені до прийняття цього закону, коли не було чіткого законодавчого визначення умов, прав і обов'язків за такими договорами, процедури укладання і т.д. Зокрема не було зрозуміло чим концесія відрізняється від інших процедур державно-приватного партнерства, зокрема оренди. Не були підготовлені спеціалісти в органах державної влади і місцевого самоврядування, які би розглядали проекти, техніко-економічне обґрунтування, створювали прозори умови конкурсу.

Рішення щодо доцільності реалізації проектів (окрім пілотних концесійних проектів у портах «Ольвія» та «Херсон») не базувалися на жодних техніко-економічних обґрунтуваннях проектів та фактично приймалися без проведення будь-яких аналізів щодо ефективності реалізації таких проектів саме у формі концесії. Був відсутній аналіз фінансової спроможності концесіонера реалізувати проект, а у разі неспроможності – відсутній механізм заміни концесіонера. Зокрема, у процесі реалізації проекту «Львів-Броди» концесіонер

виявився неплатоспроможним, його не можна було замінити, тому проект так і залишився нереалізованим.

Відсутність такого інструменту як плата за доступність зумовила невиконання проекту «Львів-Краковець», коли французька компанія Bouygues відмовилися від підписання договору, оскільки жодний банк не був готовий надати фінансування за відсутності плати за доступність.

З прийняттям Закону України «Про концесію» концесію чітко відмежували від інших форм ДПП.

Щодо джерела доходу для концесіонера: за договорами концесії по високо-маржинальних об'єктах, які можуть генерувати значні прибутки, концесіонер отримує дохід від користувачів послуг (порти, залізничний транспорт, аеропорти), а щодо менш прибуткових але соціально важливих об'єктах – частину плати отримує з бюджету (сміттєпереробні заводи, заклади охорони здоров'я тощо).

Законом передбачається, що проекти концесії можуть реалізовуватися в будь-яких сферах господарської діяльності за винятком об'єктів, щодо яких законами встановлені обмеження/заборони щодо їх передачі в концесію (наприклад, ліси); проектів, в яких приватний партнер отримує повне відшкодування здійснених ним інвестицій від державного партнера та проектів, які не передбачають створення та експлуатацію об'єктів концесії, та/або надання суспільно значущих послуг.

Уніфікована процедура ініціювання проекту концесії. Етапами такої процедури є підготовка та подання пропозиції про здійснення, яка включатиме концептуальну записку і техніко-економічне обґрунтування проекту (містить юридичну, технічну, економічну частину, фінансову модель та матрицю розподілу ризиків), аналіз ефективності здійснення ДПП у формі концесії.

Аналіз ефективності охоплює економічний, екологічний, фінансовий (включаючи бюджетну ефективність) та соціальний вплив, а також запропонована модель розподілу ризиків і доцільність надання державної підтримки в будь-якій формі.

Важливим етапом є порівняльний аналіз ефективності проекту із залученням концесіонера або без його залучення чи обрання інших форм ДПП. Такий аналіз дозволяє уникнути прикрих наслідків, коли у результаті укладання концесійного договору держава несе збитки більші, а ніж наприклад виконання робіт чи створення шляхом укладання договорів підряду.

Висновок щодо об'єктів державної власності обов'язково погоджується з Мінекономіки та Мінфіном, а також з іншими органами, до сфери компетенції яких належать питання реалізації запропонованого проекту.

Прийняття виваженого і обґрунтованого рішення буде запорукою успішного виконання договору концесії та досягнення взаємовигідних цілей.

Закон також передбачає три способи визначення концесіонера — концесійний конкурс, конкурентний діалог та прямі переговори. Найбільш поширеною процедурою відбору є конкурс. Участь у конкурсі можуть брати як резиденти, так і нерезиденти окрім підприємств країни-агресора. Але концесіонером може бути виключно резидент тому нерезиденти після перемоги в конкурсі зобов'язані створити юридичну особу на території України і, відповідно, платити податки в Україні.

Якщо концесіонер не виконує зобов'язання, то за законом він може бути замінений на іншу юридичну особу. Законом чітко передбачено, що передача концесіонеру об'єкта концесії не зумовлює перехід права власності концесіонера та не припиняє права державної чи комунальної власності. Відповідно, такі об'єкти підлягають поверненню концесієдавцю після припинення дії концесійного договору. Закон встановлює чіткі правила щодо права власності на об'єкти, які створюються або використовуються у процесі реалізації концесійного проекту. Також законом визначені гарантії як для концесіонера так і для держави.

Прийняття закону стало поштовхом для укладання договорів концесії за інфраструктурними проектами. Зокрема, у червні 2020 року був укладений договір про передачу в концесію Херсонського морського торговельного порту.

Відповідно до договору, компанія-концесіонер ТОВ “Рисоїл-Херсон” (Швейцарія) взяла зобов’язання інвестувати у розвиток порту близько 300 млн грн. Крім цього, понад 18 млн планувалось вкласти в місцеву інфраструктуру. Передача в концесію такого масштабного об’єкту забезпечуватиме стабільний подальший розвиток і робочі місця відповідно до договору, концесіонеру ТОВ “Рисоїл-Херсон” надається виключне право створювати, будувати і управляти Херсонським морським торговельним портом з метою його модернізації та подальшого розвитку. Період дії концесії триватиме 30 років.

Концесіонер зобов’язується:

- щорічно сплачувати концесійний платіж у розмірі щонайменше 12 млн грн з урахуванням індексації та 7% від чистого доходу концесіонера;
- протягом перших 3,5 років з дати закінчення перехідного періоду інвестувати в об’єкт щонайменше 216 млн грн, а протягом перших 10 років – ще додатково щонайменше 62 млн грн (у цінах 2019 року);
- забезпечити обсяги перевалки вантажів порту у 2030 році на рівні не менше 1,36 млн тонн;
- здійснити внесок у розвиток місцевої інфраструктури щонайменше 18 млн грн, у тому числі, забезпечити співфінансування капремонту дорожнього покриття вулиць на шляху до порту та нового майданчика для стоянки вантажівок за межами міста;
- сприяти збільшенню до 80% частки вантажів, що прямують до порту з використанням залізничного, внутрішнього водного та інших видів транспорту, крім автомобільного;
- забезпечити безперервну діяльність порту;
- перевести всіх працівників Херсонського морського порту та частину працівників Адміністрації морських портів України, не допускаючи їх звільнення за своєї ініціативи чи ініціативи уповноваженого ними органу протягом 10 років з моменту прийняття концесіонером на роботу;

- не допускати зниження заробітної плати працівників протягом перших 3-х років з моменту прийняття їх концесіонером на роботу, підвищуючи рівень ЗП відповідно до законодавства та з урахуванням Галузевої угоди;
- дотримуватися необхідних вимог природоохоронного законодавства та виконувати заходи щодо охорони навколишнього природного середовища тощо.

Партнерами проекту стали Міжнародна фінансова корпорація (ІФС, Група Світового банку) та Європейський банк реконструкції та розвитку. ІФС у співпраці з ЄБРР надала всебічну підтримку Мінінфраструктури України в підготовці та проведенні концесійних конкурсів у морських портах Херсон та Ольвія. В рамках співпраці, ІФС розробила концесійну угоду та критерії участі в тендері відповідно до міжнародних стандартів та найкращих практик реалізації схожих проектів [6].

За аналогічною процедурою було розроблено проекти розвитку інфраструктури Одеського, Миколаївського, Бердянського, Білгород-Дністровського, Іллічівського, Маріупольського, Ізмаїльського морських портів, морського порту «Южний».

На жаль з початком повномасштабного вторгнення та веденням активних бойових дій в акваторії морів портова інфраструктура була або повністю знищена, або суттєво пошкоджена. Частина морських портів знаходяться на непідконтрольній території. Водночас повоєнна відбудова інфраструктури морських портів очікувано буде відбуватись із залученням інвесторів, в тому числі і на умовах ДПП.

Дефіцит магістральних тепловозів та електровозів АТ «Українська залізниця» призвів до неспроможності задоволення потреб у вантажних перевезеннях.

З метою часткового вирішення питання дефіциту тягового рухомого складу було затверджено постанову Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1043 «Про реалізацію експериментального проекту щодо допуску приватних локомотивів до роботи окремими маршрутами на залізничних коліях загального

користування» [7]. Реалізація експериментального проекту дозволить протестувати функціонування ринку залізничних перевезень на невеликих, малодіяльних ділянках залізничних перевезень, з відсутністю або мінімальним трафіком пасажирських поїздів, що зменшить ризики щодо безпеки перевезень.

Згідно з пунктом 5 Постанови брати участь в експериментальному проекті мають право суб'єкти господарювання - резиденти України.

- забезпечення використання об'єктів соціальної інфраструктури портової галузі за цільовим призначенням;
- впровадження стандартів ЄС щодо роботи з небезпечними вантажами;
- приведення стандартів екологічної безпеки роботи морських портів у відповідність з міжнародними.

Результати пілотного проекту були враховані під час розробки підзаконних актів для імплементації положень нового Закону України «Про залізничний транспорт України» (немає у джерелах).

Залучення приватних локомотивів стало нагодою виконання «Укрзалізницею» завдань по перевезенню вантажів в умовах воєнного стану та їх передачі відповідним військовим адміністраціям.

В промисловому секторі економіки на законодавчому рівні врегульовано питання залучення інвестицій шляхом прийняття Закону України «Про індустриальні парки» [8].

За даними Мінекономіки станом на 01.11.2024 до Реєстру індустриальних (промислових) парків включено 97 індустриальних парків, у 73 із них визначено керуючі компанії [9], (Додаток 3).

Особливістю цієї діяльності є надання в довгострокове користування земельних ділянок для створення індустриальних парків. Закон запроваджує низку стимулів для ініціаторів або учасників індустриальних парків, зокрема:

- надання повної або часткової компенсації відсоткової ставки за кредитами (позиками) на здійснення господарської діяльності

- надання коштів на безповоротній основі для забезпечення будівництва об'єктів суміжної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо)
- здійснення компенсації витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж
- податкове та митне стимулювання відповідно до спеціального законодавства.

Передачу майна в управління можна розглянути на прикладі діяльності Агентства з розшуку та менеджменту активів (далі - АРМА). АРМА є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави.

Майно вартістю в мільярди гривень, яке конфісковане, буде знецінюватись, якщо його повністю вилучити з обороту. Запобігти цьому можливо двома способами: реалізувати майно і отримати одноразово дохід, або передати майно в управління третім особам.

При цьому рішення потрібно приймати обґрунтовано і виважено, на умовах врахування дохідності об'єкта у кожному окремому випадку. Адже якщо за договором управління майном держава буде отримувати надто мізерні надходження на довгострокову перспективу, то варто продисконтувати такі майбутні платежі та порівняти дохідність грошей в часі з варіантом реалізації цього майна.

Відповідальність за оцінку майна, прийняття рішення щодо подальшого управління або реалізації конфіскованого на користь держави майна, процедури відбору управителя, укладання договорів та контроль за їх виконанням несе АРМА.

Передача АРМА конфіскованого майна, яке перейшло у власність держави, в управління, здатна забезпечити не тільки його збереження, але і відновлення і отримання доданої вартості.

За інформацією АРМА станом на 2024 рік визначено 22 управителі активами [10]. Для бізнесу в цьому випадку, як для управителя, відкриваються нові можливості господарської діяльності.

Об'єктом управління за договором можуть бути активи у формі рухомого та нерухомого майна, цінних паперів, майнових та інших прав, зокрема часток у статутному (складеному) капіталі юридичних осіб.

Суб'єктом управління за договором (управителем) може бути лише юридична особа, котра є суб'єктом підприємницької діяльності, або фізична особа-підприємець. Спеціальний закон передбачає, що з усіх доходів від управління майном частина спрямовується на покриття витрат на управління, утримання майна у належному ринковому стані, інша частина – на виплату винагороди управителеві, а решта – до державного бюджету.

Управління за договором є унікальним прикладом залежності публічної функції держави від волі, бажання та готовності бізнесу до співпраці з державою.

Також ДПП розвивається в процесі реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями згідно із Законом України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 р. № 1116 [11].

Передбачені законом стимули надаються інвестиційним проектам, щодо яких укладено спеціальний інвестиційний договір з державою та які відповідають вимогам встановленим законом, а саме:

12+ млн євро інвестицій в проект з моменту укладення спеціального інвестиційного договору;

10+ нових робочих місць, створених з моменту укладення спеціального інвестиційного договору, із середньою заробітною платою працівників, розмір

якої не менш як на 15 відсотків перевищує розмір середньої заробітної плати за відповідним видом діяльності у регіоні;

проектом передбачається будівництво, модернізацію, технічне та/або технологічне переоснащення об'єктів інвестування;

строк реалізації інвестиційного проекту не повинен перевищувати 5 років.

Для належної підтримки бізнесу законом встановлені державні гарантії щодо незмінності законодавства протягом 15 років, щодо відшкодування збитків, завданих державними органами, а також надання державної підтримки інвестиційним проектам обсягом до 30% від обсягу значних інвестицій в одній із таких форм:

- звільнення від оподаткування податку на прибуток підприємств – на 5 років з моменту подання заяви (крім проектів у сферах добування з метою подальшої переробки та/або збагачення корисних копалин);
- звільнення від сплати ПДВ з операцій із імпорту обладнання та устаткування (за умови, що відповідні товари виготовлені не раніше ніж за три роки до дати їх ввезення та не були у використанні), за переліком та обсягом затвердженими Кабінетом Міністрів України;
- звільнення від сплати митних платежів при імпортуванні обладнання та устаткування (за умови, що відповідні товари виготовлені не раніше ніж за три роки до дати їх ввезення та не були у використанні), за переліком та обсягом затвердженими Кабінетом Міністрів України;
- будівництво за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів/компенсація будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо), необхідних для реалізації інвестиційного проекту із значними інвестиціями (крім проектів у сфері збагачення залізної руди);
- встановлення органами місцевого самоврядування ставки земельного податку та орендної плати за землі державної та комунальної власності в розмірі меншому, ніж розмір земельного податку, або звільнення від

сплати земельного податку (крім проектів у сферах добування з метою подальшої переробки та/або збагачення корисних копалин);

- спрощена процедура надання земельної ділянки державної або комунальної власності у користування (оренду) та з переважним правом придбання такої земельної ділянки у власність після спливу строку дії спеціального інвестиційного договору;
- компенсація витрат на підключення та приєднання до інженерно-транспортної інфраструктури (автошляхи, лінії зв'язку, інженерні комунікації тощо);
- звільнення від відшкодування втрат лісогосподарського виробництва [11].

Це серйозні преференції для великого бізнесу, які зобов'язують контролювати що і коли буде мати держава від таких проектів. Потрібно уникати випадків, коли бізнес виключно у своїх інтересах здійснює проект без будь яких обґрунтувань соціальної або екологічної спрямованості, перспектив розвитку і держава в додачу надає такі серйозні пільги в умовах дефіциту державних ресурсів.

Щодо укладання договорів спільної діяльності прикладом може слугувати практика спільного використання і експлуатації водогосподарських меліоративних систем і зрошуваних земель на умовах договорів спільної діяльності без створення юридичної особи.

Хронічне недофінансування водогосподарського комплексу на протязі останніх щонайменше 15 років призвело до неналежного утримання і експлуатації міжгосподарських меліоративних систем, насосних станцій, споруд що у свою чергу не забезпечувало потреби водокористувачів зони зрошення у водних ресурсах. Крім того, земельна реформа та приватизація на місцевому рівні зрошуваних земель як богарних, без врахування наявності на цих площах внутрішньо-господарських меліоративних систем (трубопроводів, дренажних каналів), призвела до руйнування цілісної меліоративної системи подачі води на зрошення.

В той же час південні регіони України розвивали і збільшували площі посіву культур, які потребували зрошення. Тому з метою дотримання законодавства щодо управління об'єктами державної власності, можливостями бюджетної системи отримувати ресурси на відновлення об'єктів було обрано шлях укладання договорів про спільну діяльність між бюджетними установами водогосподарського комплексу і об'єднаннями водоспоживачів.

За умовами таких договорів внеском з боку держави були послуги меліоративних систем, тобто сама система залишалась у власності держави, а з боку аграріїв – вирощування сільськогосподарських культур, реалізація і направлення фіксованої частини виручки на ремонт і модернізацію водогосподарських систем. Така практика найбільш була поширена в Херсонській, Миколаївській, Одеській областях.

Реалізація таких проектів мала позитивний результат і тому потребувала розширення і узаконення прав обох сторін в рамках ДПП.

У лютому 2022 року був прийнятий Закон України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель», яким визначено правовий статус організацій водокористувачів, порядок їх створення, діяльності та припинення, порядок та умови набуття ними прав на об'єкти інженерної інфраструктури міжгосподарських та внутрішньогосподарських меліоративних систем, особливості експлуатації меліоративних мереж організацій водокористувачів, права та обов'язки членів організацій водокористувачів [12].

Для вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем, які залишаються у державній власності після створення організацій водокористувачів та передачі їм у власність об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних мереж, залучення інвестицій в проекти по модернізації державних меліоративних систем, скорочення втрат води та експлуатаційних витрат; запровадження ефективного механізму тарифоутворення та ринкових стимулів раціонального водокористування було розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих

актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності» № 7577 від 21.07.2022. У червні 2023 року законопроект прийнятий за основу і знаходиться на доопрацюванні [13].

Прийняття законопроекту дасть можливість запровадити ефективну модель управління меліоративною інфраструктурою державної власності через залучення водокористувачів; збільшити площі земель, на яких застосовується гідротехнічна меліорація; зменшити собівартість поливу та осушення земельних ділянок; мінімізувати ризики деградації ґрунтів та децентралізацію управління водогосподарським комплексом; забезпечення прозорості фінансово-господарської діяльності операторів об'єктів меліоративних систем державної власності та дієвих ринкових стимулів раціонального водокористування. Реалізація положень законопроекту матиме своїм наслідком зменшення витрат держави на адміністрування системи гідротехнічної меліорації та збільшення податкових надходжень до бюджету від сільськогосподарських товаровиробників, які обробляють зрошувані (осушувані) земельні ділянки, а також зростання валютної виручки від реалізації сільськогосподарської продукції на експорт і поліпшення платіжного балансу України.

2.2. Переваги та недоліки застосування державно-приватного партнерства у сфері управління державною власністю

ДПП надає додаткові можливості та переваги для суб'єктів управління державною власністю коли за рахунок залучення приватного бізнесу можна зберегти державне майно в належному стані, експлуатувати і отримувати дохід в бюджет, або принаймні ресурси для відновлення такого майна.

Для бізнесу – ДПП це і ризик і можливість, адже маючи певні ресурси можна їх вкласти в досить перспективні державні проекти і на вигідних фінансових і іміджевих позиціях розвиватись.

Щодо загального формулювання ризиків то вони не більші аніж в інших договорах, головне щоб на законодавчому рівні було все врегульовано і

дотримуватись цих норм безумовно. Також велику роль відіграє вміння правильно скласти договір про співробітництво та визначити всі запобіжники задля недопущення будь-яких лазівок для його невиконання.

Для суб'єкта управління державним майном важливо правильно обрати форму ДПП, мати документальні підтвердження щодо фінансово-господарської діяльності майбутнього партнера, проаналізувати фіскальні ризики, ризики втрати майна тощо.

Переваги та недоліки застосування державно-приватного партнерства в управлінні державними активами

Таблиця 2.1

Переваги	Недоліки
Залучення приватних інвестицій та нових технологій	Потенційні фінансові та правові ризики для держави та приватних партнерів
Покращення якості послуг та інфраструктури	Проблеми з моніторингом та контролем за виконанням умов договорів
Зниження фінансового навантаження на державу	Можливість виникнення конфліктів інтересів
Підвищення ефективності управління державними активами	Недосконалість механізмів партнерства
Створення нових робочих місць	Залежність від політичних і економічних змін
Можливість використання інноваційних методів управління	Висока складність договорів та правових зобов'язань

Наприклад що стосується експлуатації водогосподарських систем розглядалось два варіанти співпраці: концесійний договір і договір про спільну діяльність.

Щодо концесійного договору:

Таблиця 2.2

Переваги	Недоліки
наявність спеціального закону, який регулює укладання концесійного договору та відносини між концесієдавцем та концесіонером	На відносини, що виникають у зв'язку з вибором концесіонера, виконанням концесійного договору та наданням державної підтримки проєктів, що здійснюються на умовах концесії, не поширюється дія законодавства про публічні закупівлі
відновлення, модернізація та будівництво меліоративних систем відбувається без залучення коштів державних та місцевих бюджетів	Держава не володіє інформацією про право власності на меліоративну інфраструктуру та земельні ділянки, на яких вона знаходиться. Відсутні необхідна документація
Переваги	Недоліки
нерухоме майно, новозбудоване концесіонером відповідно до умов концесійного договору, залишається в державній чи комунальній власності	Держава не володіє повноцінною інформацією про протяжність, технічний стан, місцезнаходження меліоративної інфраструктури, що ускладнює процес оцінки майна, яке буде передане концесіонеру
можливість укладення концесійного договору шляхом проведення прямих переговорів з орендарем державного майна	

Продовження таблиці 2.2

Переваги	Недоліки
можливість концесіонером передавати частину майна, що входить до складу об'єкта концесії, в оренду, якщо це передбачено концесійним договором	

Щодо договору про спільну діяльність:

Таблиця 2.3

Переваги	Недоліки
Право власності залишається за будь-яких умов за державою (при умові реконструкції, реставрації, капітальному ремонті та технічному переоснащенні приватним партнером	Неможливість реалізації договору без повноцінної державної реєстрації прав на меліоративні системи та земельні ділянки
На предмет договору не поширюється законодавство щодо списання майна, оренди майна. Всі умови зазначаються в договорі	Відсутність чітко встановлених норм, які б регулювали порядок укладання договору та відносин між сторонами
Якщо умовами договору передбачено що власність на об'єкт будівництва буде належати партнерові — реєструється право власності на Державу або комунальну громаду, а вже потім реєструється на іншого суб'єкта	Не врегульована діяльність, що стосується нематеріальних внесків; Відсутність чітких вимог до оцінки спільної власності

Продовження таблиці 2.3

Переваги	Недоліки
Об'єкт будівництва відображається на балансі партнера та відокремлюється від його майна та ведеться окремий облік. Держава у будь-який момент може перевірити об'єкт будівництва без втручання в господарську діяльність	Держава не володіє інформацією про право власності на меліоративну інфраструктуру та земельні ділянки, на яких вона знаходиться. Відсутні необхідна документація
Об'єкт будівництва, який передано в партнерство не може бути приватизований	Держава не володіє повноцінною інформацією про протяжність, технічний стан, місцезнаходження меліоративної інфраструктури, що ускладнює процес оцінки майна, яке необхідно зробити для укладання договору

Отже ДПП у вигляді концесії і спільної діяльності у водному господарстві мають «право на життя», водночас практика показала, що відсутні інвестори, які би взяли в концесію масштабні водогосподарські об'єкти з розгалуженою міжгосподарською мережею (Північно-Кримський канал, Інгулецьку зрошувальну систему, Канал Дніпро-Донбас тощо). Натомість більш локальні проекти ДПП з договорами на спільну діяльність спрацювали позитивно як для держави так і для водогосподарських організацій. Недоліки, які виникли в практичному впровадженні цих договорів, частково вже врегульовані, а частково будуть врегульовані з прийняттям відповідного законопроекту.

Сильними сторонами ДПП в Україні є:

- законодавство з питань ДПП в цілому відповідає передовим міжнародним стандартам і уможливорює застосування підходів до структурування ДПП, що спираються на передову практику;

- встановлено єдиний порядок ініціювання проектів ДПП незалежно від форми ДПП (концесія, хто платить) чи ініціатора пропозиції ДПП (державний орган чи приватне підприємство);
- чітко визначено інституційні завдання та обов'язки різних державних органів на всіх етапах життєвого циклу проектів ДПП;
- до війни було підписано угоду про реалізацію першого міжнародно визнаного проекту ДПП у сфері інфраструктури.

Серед недоліків проектів ДПП в Україні як і в країнах ЄС є те, що зазвичай вони є найдорожчим способом фінансування того чи іншого проекту, а також що у проектах ДПП відсутня достатня прозорість та адекватний розподіл ризиків між учасниками.

В Україні на сьогодні відсутня база даних, якою державні органи могли б користуватись для управління даними та аналізу даних про проекти ДПП, в тому числі про фінансові ризики.

Як державні органи так і бізнес непрозоро розкривають або зовсім не розкривають інформацію про ДПП.

Подекуди спостерігається недостатня спроможність центральних органів і галузевих міністерств, служб і агентств виконувати підготовку проектів ДПП та роботу з оцінки, а також виконувати функції розгляду та контролю, необхідні для захисту державних фінансів.

Не менш важливим в процесі започаткування ДПП є переговорний процес, який закладає підґрунтя для формування умов співробітництва. Водночас на сьогодні відсутні вимоги чи практика проведення консультацій з зацікавленими сторонами.

В частині фінансування проектів ДПП на сьогодні неможливо забезпечити фінансування банками проектів ДПП типу «платить уряд». А державний бюджет не може укладати і гарантувати виконання довгострокових договорів у зв'язку з обмеженнями, визначеними Бюджетним кодексом.

Багато державних органів не готові розглядати можливість реалізації проектів ДПП через низький рівень розуміння ДПП та обмежений і не надто успішний досвід практичної реалізації проектів ДПП.

Також серед факторів, які не стимулюють великий бізнес укладати договори ДПП за великими інвестиційними проектами є складний і подекуди бюрократизований механізм погодження договору (*Додаток 1, Додаток 2*).

2.3. Аналіз головних факторів успішності проектів державно-приватного партнерства в Україні

Враховуючи досвід і практику ДПП в Україні можна зробити висновок, що успішність проектів ДПП може бути досягнута лише у випадку коли буде забезпечено баланс держави і приватного партнера.

Для цього правова форма реалізації ДПП має забезпечити привабливість вкладення фінансових інвестицій у стратегічно важливі для держави сфери. Для цього навіть не потрібно реклами чи інших заохочувальних заходів, достатньо налагодити максимальну поінформованість як про потенційні проекти так і про результати успішних проектів.

Крім того, держава має сприймати інвестора як рівноправного партнера в ДПП. Належність майна держави не дає права їй як партнеру займати домінуюче становище в ДПП. Бізнес чутливий навіть в іміджевому плані до таких випадків нерівності в співпраці.

Водночас, за суб'єктом управління майном залишається обов'язок ефективного і цільового використання такого майна. Держава з однієї сторони контролює діяльність приватного партнера за угодою ДПП, з іншої - має виконувати свої зобов'язання вчасно і в повному обсязі. Невиконання державою навіть мінімальних умов договору може посіяти глибоку недовіру бізнесу і сумніви в успішній реалізації ДПП.

Прийняття відповідних нормативно-правових актів для формалізації відносин на законодавчому рівні допоможе забезпечити відкритий діалог держави з інвестором. Такий діалог може охоплювати як бізнес , так

і безпосереднього зацікавлених державних органів або місцевих органів самоврядування щодо узгодження позицій і обговорення параметрів і індикаторів співробітництва.

В Україні, на жаль, низький рівень поінформованості як про реалізацію ДПП в цілому, так і про етапи такої реалізації. Така закритість інформації породжує думки, що, наприклад, умови конкурсу прописані під конкретного переможця. Тому має бути забезпечена максимальна поінформованість для можливості доступу широкого кола учасників до конкурсу щодо проектів ДПП, визначення недискримінаційних і неупереджених умов конкурсу.

У свою чергу інвестори мають забезпечити прозорість і доступність інформації про фінансово-господарський стан, результати діяльності, інформацію про спроможності на перспективу забезпечити реалізацію проекту і прийняття законодавчо вірних і адекватних управлінських рішень щодо ДПП. Для цього фінансова звітність разом з аудиторським звітом, в якому висловлена думка аудитора про надання впевненості у показниках звітності, має бути публічною і доступною для ознайомлення.

Контроль і аудит обов'язкові для успішності бізнесу. Контроль з боку державних органів за договорами ДПП є додатковим стимулом успішного виконання умов договорів як бізнесом так і державою. Тому важливим є достатній контроль з боку Мінекономіки, Фонду державного майна України, Державної податкової служби в межах компетенції кожного органу за виконанням договорів ДПП. Проте цей контроль має бути без жодних елементів тиску на бізнес.

Соціальні чинники також мають значний вплив на розвиток ДПП в Україні. Часто суспільство не розуміє потенційних переваг проектів ДПП, особливо це стосується реалізації соціальних проектів коли суспільство вбачає у таких договорах стереотипно корупцію і зговори.

У свою чергу приватні інвестори, які хочуть вкласти свої кошти в інфраструктурні чи соціальні проекти, часто стикаються з проблемами щодо

стабільності економічного середовища, що впливає на їхню здатність здійснювати довгострокові інвестиції.

Нерозвиненість фінансових ринків також є суттєвою перешкодою для розвитку ДПП в Україні. Багато проектів вимагають великих фінансових вкладень, які мають бути забезпечені через інвесторів або банківські кредити.

Фінансові ризики для держави часто виникають через труднощі у визначенні реальної вартості проектів. Бюджетні витрати, на які орієнтується держава, можуть виявитися значно більшими через непередбачені обставини, такі як зміни у вартості будівельних матеріалів чи зміни в курсах валют.

Тож, управління ризиками та моніторинг ефективності є невід'ємною частиною управління проектами ДПП. Вони забезпечують можливість вчасно виявляти та реагувати на ризики, коригувати хід реалізації проекту та оцінювати досягнуті результати. Це дозволяє не тільки забезпечити успішну реалізацію проектів, але й максимізувати їх вигоди для всіх учасників партнерства.

РОЗДІЛ 3.

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

3.1. Перспективи розвитку державно-приватного партнерства у сфері управління державною власністю в Україні

Виборюючи перемогу та зберігаючи нашу державність, країна концентрує зусилля і на планах відбудови. Відновлення України потребуватиме значних фінансових ресурсів, технологій та досвіду швидкої відбудови об'єктів виробничої, соціальної та житлової інфраструктури. План відновлення України, презентований у липні 2022 року у Лугано (Швейцарія), передбачає залучення на відбудову та розвиток України у наступні десять років понад 750 млрд дол. США, з яких 250 млрд дол. США – в інфраструктурні проекти.

На жаль, з часу презентації цього плану відновлення Україна зазнала ще більших втрат і збитків, обсяги яких необхідно уточнювати для визначення подальших дій по відбудові.

Важливим інструментом залучення фінансових ресурсів та управлінського досвіду приватного сектору для відбудови України має стати ДПП як механізм довгострокової взаємодії державного та приватного секторів економіки для подолання інфраструктурного розриву та забезпечення суспільних послуг.

Як альтернатива традиційним публічним закупівлям по наданню послуг ДПП має високий потенціал залучення приватних інвестицій у всі сфери економічної та соціальної інфраструктури, а також оборонно-промисловий комплекс країни без істотного збільшення навантаження на державний та місцеві бюджети.

Для забезпечення законодавчого врегулювання питань залучення приватних інвестицій у відбудову розроблений проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного

партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України, зареєстрований за № 7508 від 01.07.2022. У липні 2024 року законопроект підготовлений до другого читання [14].

Програма фінансової підтримки України від Європейського Союзу (Ukraine Facility), яка має реалізовуватись протягом 2024-2027 років в сумі 50 мільярдів євро від ЄС, буде спрямовано на фінансування державного бюджету, стимулювання інвестицій, а також технічну підтримку в реалізації програми. Зокрема, інвестиційний фонд програми складає 6,97 млрд.€. Планується запровадити механізм зниження ризиків, доступний для інвесторів, залучення інвестицій у пріоритетні сектори. Фінансування отримають українські компанії через ЄБРР, ЄІБ та інші міжнародні фінансові інституції. Підтримка буде доступна для українських приватних та державних компаній.

Один із ключових секторів відновлення є транспорт. Планується модернізувати логістичні системи, привести залізничний сектор у відповідність до стандартів ЄС та покращити портові послуги [15].

Очікувано, що із завершенням бойових дій відбудова портової і залізничної інфраструктури буде чи не найпершим завданням для підняття економіки. Тому ДПП по концесії або інших формах співробітництва для відновлення морських портів і вантажних перевезень будуть перспективним напрямком. Також планується підтримка в рамках Ukraine Facility енергетичного сектору, важливих галузей промисловості, енергетики, агропромислового сектора та відбудови житла.

Перспективним залишається напрямок будівництва платних автобанів. У жовтні 2020 року Міністерство інфраструктури, Укравтодор, Світовий банк і Міжнародна фінансова корпорація в Україні презентували Першу програму державно-приватного партнерства у дорожній галузі. Йдеться про 6 ділянок доріг загальною протяжністю 1500 км, які були відібрані для потенційних пілотних проектів ДПП: Харків — Дніпро — Запоріжжя (М-29, М-04, М-18); Бориспіль — Полтава (М-03); Херсон — Миколаїв (М-14); Київ — Житомир —

Рівне (М-06); Ягодин — Ковель — Луцьк (М-07, М-19); Дніпро-Кривий Ріг — Миколаїв (М-04, Н11). Цей проект передбачав оплату інвестору від держави. Тобто користувачі безпосередньо не мали вносити плату за користування цими дорогами. Інвестор в цьому випадку отримував би виплати за пророблену роботу, а також отримав би на наступні 20–25 років контракт на утримання оновленої ділянки. Такий формат співпраці допомагає державі пришвидшити процес оновлення та якісного утримання доріг, а інвестору — гарантувати прибутки у довгостроковій перспективі.

Наразі в Україні немає жодної дороги загального користування, яка побудована за кошти приватних інвесторів. Водночас, на етапі розробки у 2020 році були два потенційних концесійні проекти:

будівництво дороги Стрий - Мукачево - для цього проекту розробляється техніко-економічне обґрунтування за кошти компанії Онур Конструкціон Інтернешнл;

будівництво дороги Краковець - Броди - Рівне - тут розробку ТЕО взяла на себе компанія Автомагістраль-Південь.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 № 1312 «Про затвердження максимального розміру плати за разовий проїзд автомобільною дорогою загального користування, побудованою на умовах концесії» визначені максимальні розміри плати за разовий проїзд для доріг, які побудовані на умовах концесії [16].

Після набуття статусу кандидата на членство в Євросоюз Україна прискорила імплементацію законодавства ЄС в національне законодавство, зокрема, Директиви 2009/81/ЄС про координацію процедур укладання певних контрактів на виконання робіт, контрактів на постачання та контрактів на надання послуг замовниками або організаціями у сферах оборони та безпеки.

Воєнний стан та значні потреби на оборонну промисловість спонукали започаткування ДПП і в оборонній промисловості. Специфіка ДПП в галузі оборони та безпеки схожа із іншими сферами: однією стороною є приватний партнер (товариство, приватне підприємство тощо), що спеціалізується на

виконанні робіт, наданні послуг або виробництві товарів відповідного виду економічної діяльності, що стосується сфери безпеки та оборони; другою стороною виступає держава в особі державного органу влади, до компетенції якого входить здійснення заходів для забезпечення національної безпеки та оборони; наявність проблеми (нереалізований проект, відсутність обладнання або його складових, потреба оновлення, оптимізації державного сектору тощо) у сфері національної оборони або потреба залучити сторонні інвестиції або фахівців; використання процедури публічної закупівлі або публічної конкурсної процедури для реалізації державно-приватного партнерства.

Інформація про укладання договорів ДПП у сфері безпеки та оборони закрыта, проте можна стверджувати що співпраця бізнесу і оборонних структур реалізовується у виробництві безпілотних систем, пошиття обмундирування, ІТ-індустрії, виготовленні комплектуючих, будівництві фортифікаційних споруд тощо.

6 червня 2023 року російські окупанти вдалися до чергового акту екоциду підірвавши Каховську ГЕС, що має безпрецедентні екологічні наслідки для півдня України і цілого Чорноморського регіону. Ця катастрофа призвела порушення водопостачання об'єктів у Херсонській і, частково, Запорізькій областях та Дніпропетровській областях, ускладнення або повне унеможливлення водопостачання для сільськогосподарських потреб півдня Херсонської області. У довоєнному 2021 році Каховське водосховище забезпечувало подачу води на зрошення 584 тис. гектарів сільгоспугідь. З них у 2021 році за даними Мінагрополітики зібрали чотири мільйони тон зернових та олійних культур на загальну суму близько 1,5 млрд доларів. Отже подальша відбудова меліоративних системі, систем водопостачання також має бути перспективним напрямком ДПП як у форматі спільної діяльності, як уже зазначалось вище, так і у форматі договорів концесії.

Набудуть подальшого застосування договори з управління майном, укладені Агентством з розшуку та менеджменту активів, оскільки діяльність відповідних державних органів по виявленню та конфіскації майна, одержаного

злочинним шляхом, продовжується і майно має зберігати не тільки в належному стані, а й приносити прибутки державі.

Серед потенційних напрямків розвитку ДПП в Україні варто виділити і покращення екологічної ситуації через реалізацію екологічно чистих проектів, що можуть бути привабливими для міжнародних інвесторів. Інвестори, особливо міжнародні, часто орієнтуються на реалізацію проектів, які відповідають сучасним екологічним стандартам, а також надають можливість реалізувати соціально відповідальні ініціативи. Проекти, які сприяють збереженню навколишнього середовища та зменшують викиди в атмосферу, можуть отримувати підтримку з боку міжнародних фінансових установ та країн, що активно працюють над боротьбою зі зміною клімату. Тому для України важливо створювати умови для розвитку «зелених» проектів через механізми ДПП, що дозволить залучити додаткові інвестиції та забезпечити сталий розвиток.

3.2. Пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правової бази для підвищення ефективності державно-приватного партнерства

Прийняті законодавчі та нормативні акти на сьогодні є достатньою законодавчою базою для здійснення ДПП. Однозначно відповідні державні органи будуть переглядати і удосконалювати законодавство з метою імплементації європейського законодавства та змін до нього.

Питання ефективності проектів постійно потребуватиме удосконалення у зв'язку з вимогами як на внутрішньому ринку так і зарубіжних інвесторів.

Класичні моделі розрахунків беззбитковості, самоокупності, фондіввіддачі дають загальне уявлення про проект ДПП на певній стадії його реалізації. Зокрема, розроблені і затверджені методи оцінки ефективності проектів ДПП на стадії прийняття рішення щодо доцільності або недоцільності таких проектів. Наразі відсутні єдині підходи до оцінки проектів ДПП в процесі їх реалізації. Спроби оцінити ефективність локальних проектів з точки зору надходження коштів до державного бюджету не може бути універсальним інструментом для оцінки проекту в цілому.

Наприклад, проєкт досягає цілей, передбачених в договорі ДПП, забезпечує збереження майна і надходження коштів до бюджету, але порушена технологія і інші технологічні рішення та прийоми, які призводять до забруднення навколишнього середовища і непоправних наслідків для екології регіону. Якщо на такі виклики внутрішні регулятори і користувачі подекуди не реагують, то зарубіжні інвестори однозначно будуть висловлювати занепокоєння та вимагати додаткових експертиз або аналізу наслідків і шляхів вирішення питань.

Щодо екологічності проєктів слід зазначити, що на виконання Директиви (ЄС) 2022/2464 про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 537/2014, Директиви 2004/109/ЄС, Директиви 2006/43/ЄС і Директиви 2013/34/ЄС щодо корпоративної звітності із сталого розвитку (далі - Директива (ЄС) 2022/2464) та Делегованого Регламенту Комісії (ЄС) 2023/2772, що доповнює Директиву 2013/34/ЄС Європейського Парламенту і Ради щодо стандартів звітності із сталого розвитку [17] та розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2024 №1015-р «Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку» [18] підприємства зобов'язані будуть складати та подавати користувачам звітність зі сталого розвитку, яка включатиме компоненти розкриття показників екологічного, соціального, кліматичного спрямування. На сьогодні досягнення цілей сталого розвитку це світовий тренд, який всебічно підтримується інвесторами в усьому цивілізованому світі і «зелені інвестиції» в пріоритеті. Зазначене потребуватиме відповідних змін і в законодавство про ДПП про розкриття інформації про вплив ДПП на екологію, соціальне середовище тощо.

Проєкти ДПП довгострокові і як зазначено на сайті Мінекономіки значна кількість проєктів припинилась. Можливо своєчасний проміжний аналіз ефективності таких проєктів і впливу на них зовнішніх або внутрішніх факторів продовжив би їх життя. Крім того, відсутній аналіз можливих збитків, нанесених в результаті передчасного припинення ДПП. Наприклад, була виділена земельна ділянка під розширення чи будівництво нового об'єкта державної власності,

земляні роботи проведенні (викопаний котлован, тощо) а далі реалізація проекту припинилась без рекультивації земель. Це один з прикладів який свідчить про те, що крім постійного контролю з боку держави на кожному етапі чи за якісь визначені проміжки часу потрібно проводити превентивно аналіз ефективності ДПП і спроможності партнера.

Для договорів з управління конфіскованим майном важливо розробити відповідні галузеві акти щодо належної оцінки такого майна, методології бухгалтерського обліку у приватного партнера отриманого в управління майна та чіткого розмежування в обліку партнера витрат і доходів від експлуатації такого майна для уникнення недоотримання доходів бюджету.

Щодо післявоєнної відбудови необхідно законодавчо чітко визначити роль ДПП у відновленні та відбудові (рекомендувати для реалізації в режимі ДПП лише найпривабливіші проекти з точки зору інвестора та фінансів).

Також необхідно внести зміни та доповнення до Бюджетного кодексу з наданням можливості брати довгострокові зобов'язання за проектами ДПП не тільки коштом спеціального фонду державного бюджету, але й загального фонду, а також передбачити можливість надання Урядом державної підтримки проектів ДПП за рахунок коштів донорів.

Необхідно на законодавчому рівні передбачити можливість страхування від політичного та воєнного ризику для забезпечення захищеності проектів ДПП з відновлення.

За потреби доцільно спростити та прискорити процедури ініціювання та запуску проектів ДПП, не жертвуючи при цьому базовими функціями управління якістю та контролю а також розробити інструменти гарантування для покриття ризиків приватних інвестицій та інструментів державно-приватного партнерства.

Згідно плану заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024-2028 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 червня 2024 р. № 588-р, передбачено розроблення порядку підготовки публічних інвестиційних проектів (від

концепції проекту до публічного інвестиційного проекту), що потребують фінансування з бюджету (за рахунок всіх джерел бюджету, зокрема коштів міжнародних фінансових організацій та урядів іноземних держав) і державної підтримки (державні гарантії, державно-приватне партнерство), з чітким розподілом функцій між учасниками процесу [19].

Для забезпечення прозорості фінансової звітності та інших показників діяльності приватного партнера постала необхідність внесення змін до законодавства, зокрема відміни норми Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» щодо неподання та неоприлюднення фінансової звітності разом з аудиторським звітом у період дії воєнного стану. Зазначена норма має застосовуватись до підприємств, які знаходяться в зоні бойових або на непідконтрольній Україні території (до проведення релокації). Решта бізнесу яка працює і хоче інвестувати в проекти ДПП має розкривати інформацію про свій фінансовий стан і результати діяльності (окрім підприємств військово-промислового комплексу) [20].

3.3. Рекомендації для оптимізації процесів взаємодії між державою та приватними партнерами

Оптимізація процесів взаємодії між державою та приватними партнерами є важливою умовою для успішної реалізації проектів ДПП в Україні. Це потребує комплексного підходу до вдосконалення організаційної, правової та фінансової складової співпраці, оскільки ефективність взаємодії між публічним і приватним секторами залежить від чіткої координації дій та максимально прозорих і вигідних умов для обох сторін.

Узагальнені рекомендації для оптимізації процесів ДПП наступні:

1. Необхідно провести попередній скринінг проектів ДПП із застосуванням суворих критеріїв придатності (кваліфікаційних критеріїв) для їх включення до національних і галузевих планів.

2. Налагодити належне інвестиційне планування з визначенням пріоритетів у державному та приватному секторах

3. Забезпечити максимально відкритість інформації про потенційні проекти ДПП для поінформованості потенційних інвесторів.

4. В умовах воєнного стану та повоєнної відбудови державні інвестиційні проекти, включаючи ДПП, мають проходити оцінювання на предмет базової потреби в них та їхньої цінності для країни до ухвалення рішень про форму фінансування.

5. З метою залучення закордонних інвестицій і коштів донорів для післявоєнного відновлення забезпечити координацію інвестицій шляхом створення управлінських структур, до яких входитимуть Європейська Комісія, держави – члени Європейського Союзу (на кшталт залучення до наглядових рад).

6. Забезпечити участь приватного сектору у відновленні, зокрема малого і середнього бізнесу у секторах, пріоритетних для відновлення та інвестицій, таких як будівництво, транспорт та логістика з урахуванням масштабів проектів

7. Впровадити надійну систему моніторингу проектів а також залучити незалежні аудиторські органи, які б здійснювали перевірку на всіх етапах реалізації проектів для надання інформації про реалізацію проектів в режимі реального часу, що дозволить забезпечити прозорість, своєчасне виявлення перешкод і внесення необхідних коригувань.

8. Розширювати практику цифровізації проектів, створити єдину інформаційну платформу для накопичення і аналізу інформації за інвестиційними проектами на всіх етапах їх реалізації, в тому числі і за проектами державно-приватного партнерства.

Ці рекомендації дозволять значно підвищити ефективність ДПП в Україні, покращити взаємодію між державними органами та приватними партнерами, знизити адміністративні та фінансові бар'єри, а також забезпечити стійкість і успіх проектів ДПП в довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

У результаті виконаної роботи було здійснено всебічне дослідження ДПП як ефективного механізму управління державною власністю в Україні. Аналіз теоретичних підходів та практичного досвіду реалізації проектів ДПП дозволив сформулювати низку важливих висновків.

Першим етапом роботи було вивчення поняття, сутності та ролі ДПП у системі управління державною власністю. Виявлено, що ДПП є важливим інструментом для залучення приватних інвестицій та ресурсів для розвитку інфраструктури, а також забезпечення високої ефективності у використанні державних активів. Важливим аспектом є те, що ДПП дозволяє державі зменшити фінансове навантаження та ризики, а приватному сектору надає можливості для розвитку в умовах стабільних партнерських відносин.

Дослідження основних теоретичних підходів до аналізу ДПП виявило значну різноманітність моделей, що використовуються в Україні та інших країнах. Як національний, так і міжнародний досвід показує, що успішність ДПП значною мірою залежить від правових, фінансових та соціальних умов. Різноманіття підходів до реалізації проектів у різних країнах підтверджує важливість адаптації моделей до місцевих умов та потреб економіки.

На методологічному рівні було розглянуто основні критерії та методи аналізу ефективності ДПП у сфері управління державною власністю. Оцінка ефективності включає як фінансові, так і нефінансові показники, серед яких важливими є рівень залучення інвестицій, покращення якості інфраструктури, створення робочих місць і підвищення рівня громадського благополуччя. Оскільки ДПП часто має довгострокову перспективу, то результати реалізації проектів не завжди можуть бути оцінені миттєво, що вимагає використання комплексних методів моніторингу та оцінки. Розглянуто законодавчу базу щодо визначення ефективності та оцінки фінансових ризиків проектів ДПП.

У другому розділі було проаналізовано стан та практику впровадження ДПП в Україні. Проаналізовано інформацію щодо ДПП, реалізованого у формі

концесії об'єктів інфраструктури, договорів з управління в рамках діяльності АРМА, конфіскованого на користь держави майна, договорів про спільну діяльність у галузі меліорації та водного господарства, інвестиційних проектів із значними інвестиціями. Зроблений аналіз показав, що хоча інтерес до ДПП в Україні зростає, однак реалізація таких проектів супроводжується низкою труднощів. До основних проблем належать: недостатня розвиненість нормативно-правової бази, не завжди чітке визначення прав і обов'язків партнерів, а також проблема адміністративних бар'єрів. Водночас існують і позитивні приклади успішних проектів, які демонструють високий рівень ефективності співпраці між державою та приватним сектором. Це свідчить про важливість і перспективність подальшого розвитку ДПП як інструменту для модернізації державної власності.

Аналіз переваг і недоліків ДПП в Україні дозволив сформулювати ключові чинники успіху та ризики для кожної зі сторін. Переваги включають залучення інвестицій, підвищення якості послуг і інфраструктури, а також зниження фінансового навантаження на державу. Однак недоліки, такі як потенційні фінансові та правові ризики, відсутність ефективного моніторингу за виконанням проектів і ймовірність виникнення конфліктів інтересів, вимагають ретельного підходу до організації та управління ДПП.

Аналіз головних факторів успішності проектів ДПП показав, що найважливішими аспектами є: чітке визначення ролей і відповідальності сторін, відкритий діалог між державою і бізнесом, поінформованість про потенційні проекти, належне фінансування та ефективний механізм контролю. Роль держави у забезпеченні стабільності та правової прозорості є критично важливою для створення сприятливих умов для приватних інвесторів. Не менш важливим є розвиток інституційної спроможності органів влади, що забезпечують реалізацію таких проектів та належно підготовлений кадровий потенціал.

У третьому розділі було визначено перспективи розвитку ДПП в Україні. Одними із перспективних напрямків визначено: інфраструктурні проекти

відбудови України в повоєнний період, зокрема згідно Плану відновлення України та Програми фінансової підтримки України від Європейського Союзу (Ukraine Facility); модернізація транспортної інфраструктури та соціальної сфери; відновлення меліоративних систем та водопостачання; проекти безпеки і оборони, управління майном, конфіскованим на користь держави. Для підвищення ефективності важливо і в подальшому адаптувати законодавство до законодавства Європейського Союзу із врахуванням умов воєнного стану та економічного стану держави. Також необхідно розвивати механізми фінансування, що дозволяють залучити більше інвестицій, зокрема шляхом випуску державних облігацій або надання податкових пільг.

Рекомендації для оптимізації процесів взаємодії між державою та приватними партнерами включають: налагодження належного інвестиційного планування на рівні держави; наданням можливості брати довгострокові зобов'язання за проектами ДПП не тільки коштом спеціального фонду державного бюджету, але й загального фонду, а також передбачити можливість надання Урядом державної підтримки продуктів ДПП за рахунок коштів донорів; запровадження страхування від політичного та воєнного ризику для забезпечення захищеності проектів, забезпечення прозорості фінансової звітності, підвищення рівня прозорості та забезпечення стабільності умов співпраці. Важливо розвивати інститути контролю за виконанням проектів та підвищувати кваліфікацію управлінських кадрів, що забезпечують успішну реалізацію проектів.

Дослідження показало, що ДПП є важливим механізмом для ефективного управління державною власністю в Україні. Однак для забезпечення його успішної реалізації необхідно значно удосконалити нормативно-правову базу, знизити адміністративні бар'єри, створити умови для стабільної та прозорої співпраці між державою та приватними партнерами, а також забезпечити ефективний моніторинг та управління проектами на всіх етапах їх реалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2011 № 384 про «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/384-2011-%D0%BF#Text>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 №351 «Про затвердження Методики оцінювання фінансових ризиків». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-2019-%D0%BF#Text>
3. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 № 2404. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>
4. Офіційний сайт Міністерства економіки України URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail/9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26?lang=uk-UA&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini>
5. Закон України «Про концесію» від 31.03.2023 №155 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>
6. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України URL: <https://mtu.gov.ua/news/31977.html>
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1043 «Про реалізацію експериментального проекту щодо допуску приватних локомотивів до роботи окремими маршрутами на залізничних коліях загального користування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1043-2019-%D0%BF#Text>
8. Закон України «Про індустріальні парки» від 21.06.2012 № 5018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>
9. Офіційний сайт Міністерства економіки України URL: <https://me.gov.ua/view/63d743c9-1f74-4407-9d5b-59cd31441f2e>
10. Офіційний сайт Агентства з розшуку та менеджменту активів URL: https://arma.gov.ua/upravyteli_arma

11. Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 №1116. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20>

12. Закон України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» від 17.02.2022 №2079. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2079-20#Text>

13. Офіційний сайт Верховної ради України Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності» від 21.07.2022 № 7577. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/40049>

14. Офіційний сайт Верховної ради України Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об'єктів та будівництва нових об'єктів, пов'язаних з післявоєнною перебудовою економіки України» від 01.07.2022 №7508. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/39902>

15. Офіційний сайт Ukraine Facility URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/>

16. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України URL: <https://mtu.gov.ua/news/32967.html>

17. Офіційний сайт Європейського Союзу Директива (ЄС) 2022/2464 Європейського парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) No 537/2014, Директиви 2004/109/ЄС, Директиви 2006/43/ЄС та Директиви 2013/34/ЄС щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464>

18. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку» від 18.10.2024 «1015-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-%D1%80#Text>

19. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями на 2024-2028 роки» від 18.06.2024 №588-р пункт 17 завдання 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2024-%D1%80#Text>,

20. Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022 № 4116. URL: «<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>

21. Чепеленко А. Державно-приватне партнерство як механізм ефективного управління державною власністю / А. Чепеленко, VUZF Review. – 2021. – № 2. – С. 34–42.

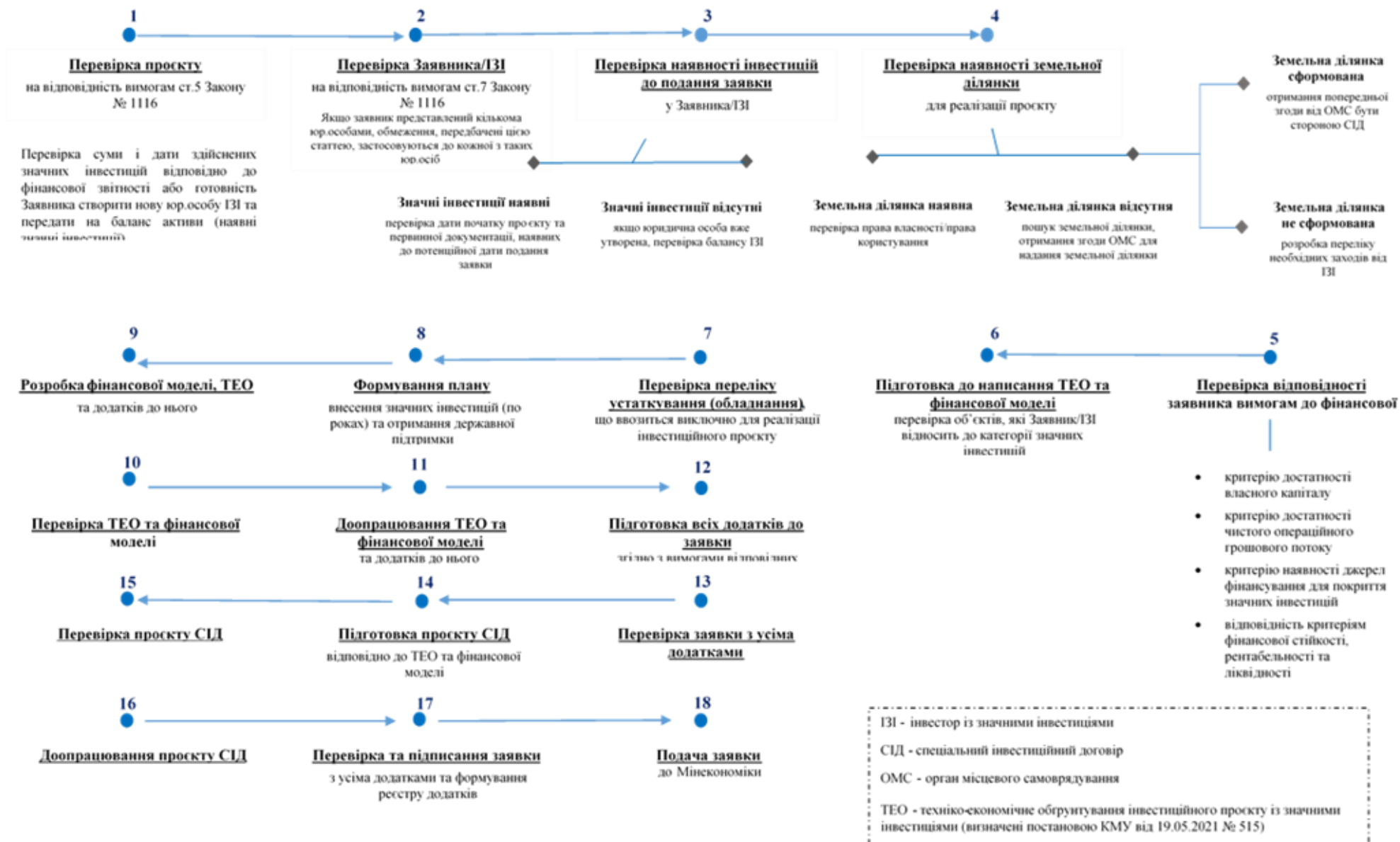
22. Макуха С. Державно-приватне партнерство: проблеми та перспективи для України / С. Макуха, Socio-economic research bulletin. – 2022. – № 3. – С. 45–51.

23. Уманців В. Державно-приватне партнерство в економіці: теоретичні та прикладні питання економіки / В. Уманців, Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2023. – № 4. – С. 16–23.

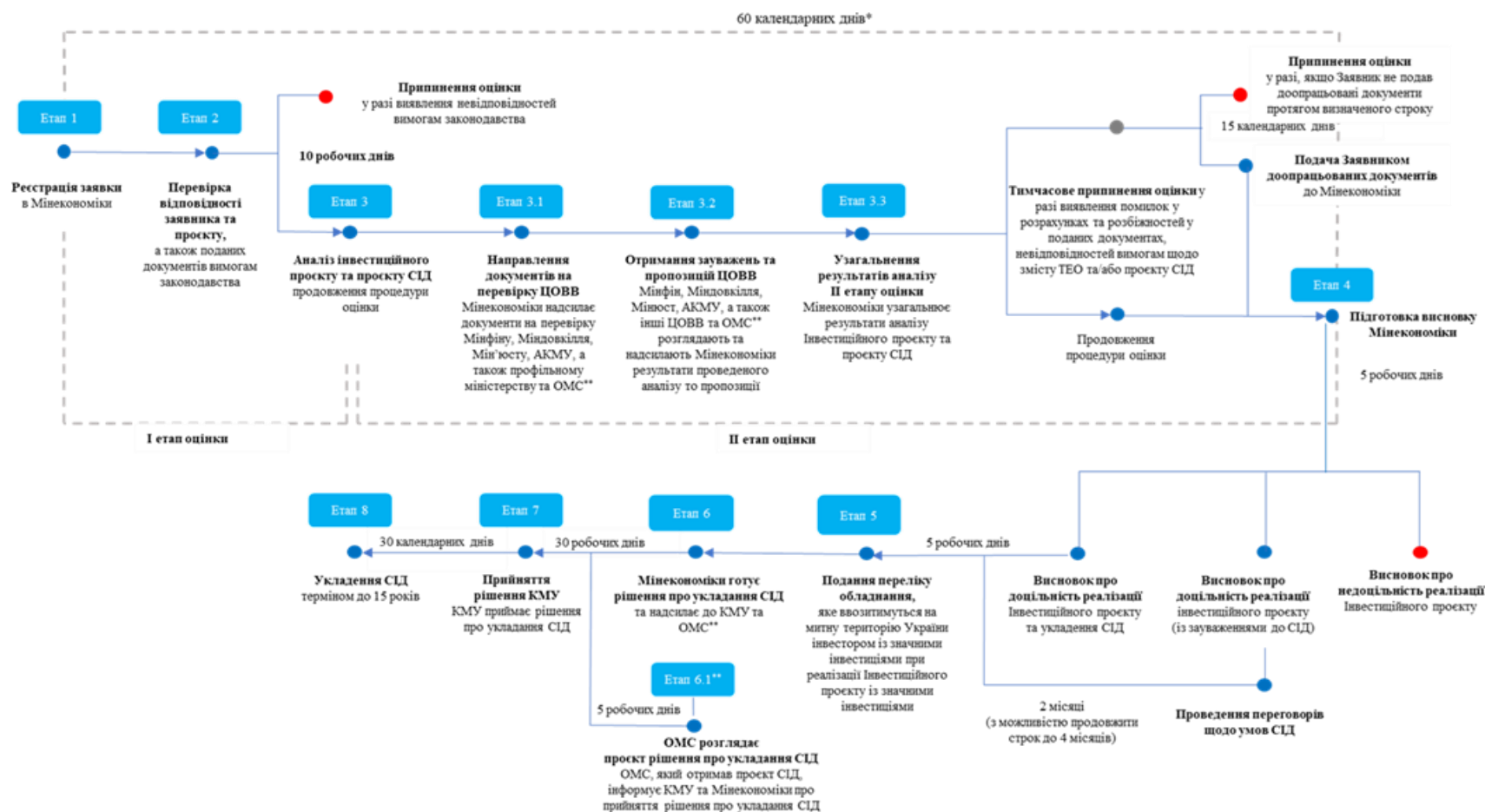
24. Тітарчук М. І. Аналітичні процедури оцінки ефективності використання об'єктів державної власності: методологічні аспекти / М. І. Тітарчук, The Journal of Zhytomyr State Technological University. Series: Economics, Management and Administration. – 2019. – № 2. – С. 25–32.

25. Кузнєцова А. О., Мельник А. А., Тарасевич Н. Ю. Методологія оцінки ефективності проектів державно-приватного партнерства / А. О. Кузнєцова, А. А. Мельник, Н. Ю. Тарасевич, Financial and credit activity: problems of theory and practice. – 2022. – № 2. – С. 43–55.

Дорожня карта процесу підготовки заявки потенційним інвестором

Дорожня карта процесу підготовки заявки потенційним інвестором

45 календарних днів для інвестиційних проєктів, фінансування яких забезпечується за рахунок залучених коштів від Міжнародної фінансової корпорації, Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку або інших міжнародних фінансових організацій

** Якщо ОМС є стороною СІД (спеціальний інвестиційний договір)

Додаток 3

ПЕРЕЛІК
індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних парків

Таблиця 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
1	«Перший еко-індустріальний парк» (попередня назва «Долина»)	м. Долина Івано-Франківської області	27,14	Долинська міська рада Івано-Франківської області	<i>відсутня</i>
2	«Славута»	м. Славута Хмельницької області	50,00	Славутська міська рада Хмельницької області	КП «Славута-Сервіс» Славутської міської ради
3	Львівський індустріальний парк «Рясне-2»	м. Львів	23,49	Львівська міська рада	ТОВ «ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ПАРК М10» (попередня назва ТЗОВ «СіТіПарк Львів»)
4	Індустріальний парк «Коростень»	м. Коростень Житомирської області	42,20	Коростенська міська рада	ТОВ «Керуюча компанія «Коростенський індустріальний парк»
5	Індустріальний парк «Свема»	м. Шостка Сумської області	92,00	Шосткинська міська рада Сумської області	Комунальне підприємство «Індустріальний парк «Свема»
6	Індустріальний парк «Соломоново»	с. Соломоново Ужгородського району Закарпатської області	66,20	ТОВ «Сезпарксервіс», ТОВ «Євромотор», ТОВ «Євроавтотек», ТОВ «РІК»	ТОВ «СОЛОМОНОВО ДЕВЕЛОПМЕНТ ПАРК»
7	Індустріальний парк «iPark»	с. Візирка Комінтернівського району Одеської області	16,00	громадяни України: Ставніцер Андрій Олексійович, Мушинська Валентина Костянтинівна	ТОВ з П «Трансінвестсервіс»
8	Індустріальний парк «Кривбас»	м. Кривий Ріг Дніпропетровської області	26,03	Криворізька міська рада Дніпропетровської області	КП «Інститут розвитку міста Кривого Рогу»

Продовження таблиці 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
9	Індустріальний парк «Тростянець»	м. Тростянець Сумської області	39,96	Тростянецька міська рада Сумської області	КП ТМР «Агенція місцевого розвитку»
10	Індустріальний парк «Буча Техно Гарден» (попередня назва «Мироцьке»)	с. Мироцьке Києво-Святошинського району Київської області	33,67	громадянин Іванченко Василь Леонідович	ТОВ «Індустріальний парк Мироцьке»
11	Вінницький індустріальний парк	м. Вінниця	35,70	Вінницька міська рада	ТОВ «Юпаркс»
12	Індустріальний парк «ЖИТОМИР-СХІД»	м. Житомир	24,73	Житомирська міська рада	КП «ЦЕНТР ІНВЕСТИЦІЙ» ЖМР
13	Індустріальний парк «Новодністровськ»	м. Новодністровськ Чернівецької області	15,36	Новодністровська міська рада	ПАТ «Гравітон»
14	Індустріальний парк «Фастіндастрі»	м. Фастів Київської області	15,00	Фастівська міська рада	ТОВ «Компанія «СТАРТ-ІНДАСТРІ»
15	Яворівський індустріальний парк	Яворівський район Львівської області	40,00	Яворівська районна рада	ТОВ «ЮПАРКС»
16	Індустріальний парк «Золотоноша»	м. Золотоноша Черкаської області	39,93	Золотоніська міська рада	ТОВ «ІНДАСТРІАЛ МЕНЕДЖМЕНТ ГРУП»
17	Кам'янка-Бузький індустріальний парк	м. Кам'янка-Бузька Львівської області	24,47	Кам'янка-Бузька міська рада	ПП «СКІФИ»
18	Індустріальний парк «Вінницький кластер холодильного машинобудування»	м. Вінниця	19,27	Вінницька міська рада, ПАТ «Українська пивна компанія»	ТОВ «ПРОМИСЛОВО ІНВЕСТИЦІЙНА КОМПАНІЯ»
19	Новороздільський індустріальний парк	м. Новий Розділ Львівської області	46,40	Новороздільська міська рада	Консорціум «Центр інвестиційно-промислового розвитку»
20	Індустріальний парк «Нововолинськ»	м. Нововолинськ Волинської області	20,00	Нововолинська міська рада	ТОВ «Інвестиційно-керуюча компанія «Бюро Інвестиційних Програм»
21	Індустріальний парк «Лиманський»	м. Лиман Донецької області	27,52	Лиманська міська рада	ТОВ «Логос-Сервіс»

Продовження таблиці 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
22	Індустріальний парк «СІГМА Парк Яричів»	с. Старий Яричів, Кам'янка- Бузького району Львівської області	15,71	ТОВ «Індустріальний парк «СІГМА Парк Яричів»	ПП «КЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «СІГМА МЕНЕДЖМЕНТ»
23	Ланнівський індустріальний парк	селище Ланна Карлівського району Полтавської області	30,71	ПП «Ланнівський цукровий завод»	ТОВ «Ланнівська МТС»
24	Індустріальний парк «Київщина»	с. Нові Петрівці Вишгородського району Київської області	118,36	ТОВ «ПТП "КИЇВЩИНА» (попередня назва ПрАТ «Промислово-технологічний парк «Київщина»)	ТОВ «КОНЦЕПТ РІЕЛ ЕСТЕЙТ»
25	Індустріальний парк «Техносіті»	м. Костянтинівка Донецької області	34,02	Костянтинівська міська рада Донецької області	КП «ЕЛІТ-СКЛЮ»
26	Індустріальний парк «Біла Церква»	територія Шкарівської сільської ради Білоцерківського району Київської області	24,14	ТОВ «Індустріальний парк «Біла Церква 1»	ТОВ «АСТРОБІЛД»
27	Індустріальний парк «Захід Ресурс»	м. Городок Львівської області	20,77	ТОВ «ЄВРО-ІНВЕСТ-ХОЛДІНГ»	ТОВ «ІНДАСТРІАЛ ПАРК ГЛОБАЛ ДЕВЕЛОПМЕНТ»
28	Індустріальний парк «Тернопіль»	м. Тернопіль	15,00	Тернопільська міська рада	КП «Підприємство матеріально-технічного забезпечення» ТМР
29	Індустріальний парк «Біла Церква 2»	територія Шкарівської сільської ради Білоцерківського району Київської області	34,71	ТОВ «Індустріальний парк «Біла Церква 2»	ТОВ «АСТРОБІЛД»
30	Індустріальний парк «INNOVATION FORPOST»	м. Дніпро	49,5114	Дніпровська міська рада	КП «Агентство розвитку Дніпра» ДМР
31	Індустріальний парк «Суми»	м. Суми	17,5284	Сумська міська рада	КП СМР «Електроавтотранс»

Продовження таблиці 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
32	Індустріальний парк «Хмельницький»	м. Хмельницький	90,9325	Хмельницька міська рада	ТОВ «КК «МІП ХМЕЛЬНИЦЬКОГО»
33	Індустріальний парк «Подільськ»	м. Подільськ Одеської області	31,0704	Подільська міська рада	ТОВ «ПОДІЛЛЯ – БУДСЕРВІС»
34	Індустріальний парк «Бізнес Прайм»	с. Тернопілля Миколаївського району Львівської області	17,5	ТзОВ «Рубікон Трейд»	ТОВ «СІТІ ТРЕЙД ДЕВЕЛОПЕРС»
35	Індустріальний парк «ВІНТЕР СПОРТ»	м. Вінниця	25	ТОВ «ХЕД Вінниця»	ТОВ «ХЕД Україна»
36	Індустріальний парк «Chortkiv-West»	м. Чортків Тернопільської області	87,684	Чортківська міська рада	КП «АМЕР»
37	Індустріальний парк «Місто Скла»	м. Березань Київської області	20,2633	ТОВ «Березаньскло»	ТОВ «ХРЕЩАТИК БУДІНВЕСТ»
38	Індустріальний парк «Східний регіон»	м. Попасна Луганської області	15,3991	Попаснянська міська рада	ТОВ «ПКФ ПРАЙД»
39	Індустріальний парк «ПАТОН»	територія Глевахівської селищної ради Фастівського району Київської області	17,0597	ТОВ «ПАТОН Інтернешнл» (попередня назва ТОВ «Дослідний завод зварювального устаткування Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона»)	ТОВ «ІП «ГЛЕВАХА»

Продовження таблиці 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
40	Індустріальний парк «Rivne industrial park»	територія Малолюбашанської сільської ради Костопільського району Рівненської області	125,1300	Рівненська обласна державна адміністрація (у зв'язку з прийняттям ЗУ № 1423 від 28.04.2021 земельна ділянка, на якій створено індустріальний парк, перейшла з державної у комунальну власність, повноваження розпорядження зазначеною земельною ділянкою у Рівненській ОДА, як ініціатора створення, відсутні)	відсутня
41	Індустріальний парк «E40 Industrial Park»	територія Колонщинської сільської ради Бучанського району Київської області	48,5352	ТОВ «КОРМА ДЕВЕЛОПМЕНТ»	ТОВ «КЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ПАРК E40»
42	Індустріальний парк «СОЛТАНІВКА»	територія Калинівської сільської ради Фастівського району Київської області	27,7544	ТОВ «САМІРА ЛІМІТЕД»	ТОВ «ІНДАСТРІАЛ МЕНЕДЖМЕНТ КОМПАНІ»
43	Індустріальний парк «Спарроу Парк Львів»	м. Львів	18,8242	ТОВ «СПАРРОУ ІНДАСТРІЗ»	ТОВ «УКРПРОМЕНЕРГО РЕСУРСИ»
44	Індустріальний парк «КРОНОСПАН РІВНЕ»	с. Городок Рівненського району Рівненської області	85,0089	ТОВ «КРОНОСПАН РІВНЕ»	ТОВ «КРОНОСПАН УКР»
45	Індустріальний парк «Мостиський Сухий Порт»	територія Мостиської міської ради Мостиського району Львівської області	34,5116	Мостиська міська рада	ТОВ «Мостиський ХАБ»
46	Індустріальний парк «Kalush Industrial HUB»	м. Калуш Івано-Франківської області	18,7306	ТОВ «Ч.А.С.»	ТОВ «ПАУЕР ІНВЕСТ»

Продовження таблиці 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
47	Індустріальний парк «Марамуреш»	с. Біла Церква Солотвинської територіальної громади Тячівського району Закарпатської області	33,2063	Солотвинська селищна рада Тячівського району Закарпатської області	КП «ІП «МАРАМУРЕШ»
48	Індустріальний парк «Л-ТАУН ПАРК»	с. Путрівка Глевахівської територіальної громади Фастівського району Київської області	23,4048	ТОВ «ЛМС-ТАУН»	ТОВ «Л-ТАУН ПАРК»
49	Індустріальний парк «Енергія Буковини»	с. Сербичани Сокирянської територіальної громади Дністровського району Чернівецької області	15,0093	Сокирянська міська рада Дністровського району Чернівецької області	КП «СОКИРЯНИ – БЛАГОУСТРІЙ»
50	Індустріальний парк «Хотин Invest»	м. Хотин Дністровського району Чернівецької області	13,7244	Хотинська міська рада.	<i>відсутня</i>
51	Індустріальний парк «Малин-Захід»	м. Малин Коростенського району Житомирської області	15	Малинська міська рада	<i>відсутня</i>
52	Індустріальний парк «Володимир»	м. Володимир Волинської області	37,657	Володимирська міська рада	ТОВ «Інвестиційно- керуюча компанія «Бюро Інвестиційних Програм»
53	Індустріальний парк «ГАЛІТ»	м. Дрогобич Львівської області	19	Дрогобицька міська рада	ТОВ «СТІ ПРО»
54	Індустріальний парк «Західноукраїнський промисловий ХАБ»	с. Острів Великоберезовицької територіальної громади Тернопільської області	10,6543	ПАП «Агропродсервіс»	ТОВ «Індустріальний парк «Західноукраїнський промисловий ХАБ»
55	Індустріальний парк «Ужгород»	м. Ужгород Закарпатської області	10,1907	ТОВ «Ужбуд»; ТОВ «Ужстав»	ТОВ «УПРАВЛІНСЬКА КОМПАНІЯ «ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ПАРК УЖГОРОД»

Продовження таблиці 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
56	Індустріальний парк «Менський»	територія Менська міська територіальна громада Чернігівської області	68,586	Менська міська рада	відсутня
57	Індустріальний парк «Долина Стрий»	м. Стрий Львівської області	13,95	Стрийська міська рада	відсутня
58	Індустріальний парк «ЕКОПОРТ»	смт Нові Білярі Южненської територіальної громади Одеської області	76,7493	ТОВ «АГРОЗЕМКУРС»; ТОВ «АГРОТРЕЙД ІНВЕСТМЕНТС»; ТОВ компанія «ТЕХАГРО»	відсутня
59	Індустріальний парк «Вестерн Індастріал»	смт Буштино Тячівського району Закарпатської області	21,6866	ТОВ «ЗВ ДЕВЕЛОПМЕНТ»	відсутня
60	«ФРЕНДЛІ ВІНД ТЕХНОЛОДЖІ»	територія Перечинської міської територіальної громади Закарпатської області	16,5597	ТОВ «ФРЕНДЛІ ВІНД ТЕХНОЛОДЖІ»	ТОВ «УПРАВЛЯЮЧА КОМПАНІЯ ІНДУСТРІАЛЬНОГО ПАРКУ «ФРЕНДЛІ ВІНДТЕХНОЛОДЖ»
61	«ЕкоСтіл»	с. Новопільськ Криворізького району Дніпропетровської області	23,8577	ТОВ «ГВІНЕЯ»	відсутня
62	«ІСКРА»	Територія Підгайчиківська територіальна громада Івано-Франківської області	53,0339	Підгайчівська сільська рада	ТОВ «ПАРКІТ»
63	«Сигнівка»	м. Львів	30,1406	Львівська міська рада	ТОВ «ФОРМАЦІЯ СИГНІВКА»
64	«HEMPY UA»	с. Молодаво Друге Привільненської сільської ради Дубенського району Рівненської області	42,9215	Привільненська сільська рада	ТОВ «ХЕМПІ ЮА»
65	«ВінІндастрі»	м. Вінниця	13,086	Вінницька міська рада	МКП «Вінницький фонд муніципальних інвестицій»

Продовження таблиці 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
66	«КРАСИЛІВ ТЕХНОПОРТ»	м. Красилів Хмельницької області	10,146	АТ «Красилівський машинобудівний завод»	ТОВ «КЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «КРАСИЛІВ-ТЕХНОПОРТ»
67	«Вуглецево-нейтральний ЕКО АГРО ХАБ Поділля «Городок»	м. Городок Хмельницької області	149,664	ТОВ «Епіцентр К»	ТОВ «Грін Індастріал Менеджмент»
68	«ЯДРО ІНДАСТРІ»	м. Дрогобич Львівської області	10,0036	ТОВ «ФАСАД ЗАХІД»	ТОВ «Дрогобич Міськбуд»
69	«БФ ТЕРМІНАЛ»	смт Батьово та с. Батрадь Берегівського району Закарпатської області	69,7	ТОВ «БФ ТЕРМІНАЛ»	ТОВ «Керуюча компанія «Коростенський індустріальний парк»
70	«ЕКО-ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ПАРК «УНІВЕРСАЛ ІНДАСТРІ»	с. Рокитне Білоцерківського району Київської області	13,3298	ТОВ «ГРАНД-СЛЛ-КОНСАЛТ»	відсутня
71	«СМАРТ ТЕХ ІНДАСТРІ»	територія Лубенської міської територіальної громади Полтавської області	13,0429	ТОВ «СМАРТ ТЕХ ІНДАСТРІ»	ТОВ «Технолоджі Кластер Менеджмент»
72	«ІнПарк Борислав»	територія Бориславської міської територіальної громади Дрогобицького району Львівської області	20	Бориславська міська рада	ТОВ «Хаб меблевих технологій»
73	«ФОРМЕНТОР»	Великоомелянська сільська територіальна громада Рівненської області	28,1092	ТОВ «ФОРМЕНТОР»	ТОВ «КЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ФОРМЕНТОР»
74	«ДНІСТЕР»	Ямпільська міська територіальна громада Могильов-Подільського району Вінницької області	17,2004	Ямпільська міська рада	ПП «Проект-Менеджмент Бізнес Консалтинг»
75	«Галіція»	м. Калуш Івано-Франківської області	19,8035	Калузька міська рада	відсутня

Продовження таблиці 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
76	«Червоноград»	територія Червоноградської міської територіальної громади Львівської області	63,0545	Червоноградська міська рада	ТОВ «СКІФСЬКИЙ СТЕП»
77	«BORSCHIV»	м. Борщів, Чортківського району Тернопільської області	30	Борщівська міська рада	ТОВ «ЕКО РІШЕННЯ»
78	«Р-33»	с. Борщі Подільського району Одеської області	10	Куяльницька сільська рада	відсутня
79	«Сміла»	м. Сміла Черкаської області	61,3229	Смілянська міська рада	відсутня
80	«Тячів»	м. Тячів Закарпатської області	61,4661	Тячівська міська рада	ТОВ «ЕКСПО ТЯЧІВ»
81	«ЕНЕРДЖІ ГРУП»	м. Свалява Мукачівського району Закарпатської області	10,0278	ТОВ «ВДЛ»	ТОВ «КОНЦЕПТ РІЕЛ ЕСТЕЙТ»
82	«ГРІН ЛАКТИК»	м. Бурштин Івано-Франківської області	12	ТОВ «ЕКОІНВЕСТ ПРИКАРПАТТЯ»	відсутня
83	«КОВЕЛЬ ПОРТО»	м. Ковель Волинської області	11,6	ТОВ «Компресорна техніка»	ТОВ «Концепт Ріел Естейт»
84	«Добросин»	с. Добросин Львівської області	27,3815	Добросинсько-Магерівська сільська рада	ТОВ «ЄВРОПАРК Добросин»
85	«ЕКО Мукачево»	м. Мукачево Закарпатської області	23,0915	ТОВ «ЗІ-ПІВНІЧ»; ТОВ «ЗІ-СХІД»; ТОВ «ЗІ-ПІВДЕНЬ»	відсутня
86	«ГРІН ІНДАСТРІАЛ ПАРК»	с. Нові Петрівці Вишгородського району Київської області	62,1407	ТОВ «Промислово-технологічний парк «Київщина»	відсутня
87	«Добросин Інвест Парк»	с. Добросин Львівської області	14,62	Добросинсько-Магерівська сільська рада	ТОВ «Паркіт Добросин»

Продовження таблиці 1

№	Назва	Місце розташування	Площа, га	Ініціатор створення	Керуюча компанія
88	«МА'РИЖАНИ»	на території Хорошівської територіальної громади Житомирської області	30,2	ТОВ «МА'РИЖАНИ ЕССЕТС»	ТОВ «МА'РИЖАНИ МЕНЕДЖМЕНТ»
89	«СОКИРЯНИ Індастрі ХАБ»	м. Сокиряни Дністровського району Чернівецької області	12,0994	ТОВ «Сокиряни-ФПХ»	відсутня
90	«КИТ»	м. Буча, Київська обл.	17,4406	ТОВ «ЕС ЯК ДОЛАР»	відсутня
91	«Технологій та бізнесу»	Новояворівська територіальна громада Яворівського району Львівської області	17,41	Новояворівська міська рада	відсутня
92	«КАЛУШ ПРОДАКШН»	м. Калуш Івано-Франківської області	23,8684	ТОВ «ХІМЗАВОД КАЛУШ»	відсутня
93	«Ф'ЮЧЕ ІНДАСТРІ ХАБ»	м. Волочиськ Хмельницької області	10	ТОВ «ВІННЕР ІНВЕСТ КАПІТАЛ»	відсутня
94	«ЕКОЦЕНТР»	на території Сокільницької територіальної громади Львівської області	27,6943	ТОВ «КОМПАНІЯ ЛОГІСТ- ЛЬВІВ-ТРАНС»	відсутня
95	«SUNART»	на території Кривоозерської територіальної громади Первомайського району Миколаївської області	11,165	ТОВ «СІНГА ГРЕЙН»	відсутня
96	«Техно Парк Вознесенськ»	м. Вознесенськ та с. Бузьке Вознесенського району Миколаївської області	19,0539	ТОВ «КУЛАТ»	відсутня
97	«Чернівці»	м. Чернівці	17,276	Чернівецька міська рада	відсутня

